

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyriľometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

Charitativní a sociální práce

Kristýna Petřů

*Proměna mediálního obsahu v době pandemie:
Problematika nezaměstnanosti*

Bakalářská práce

vedoucí práce: PhDr. Mgr. Ivana Olecká, Ph.D.

2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne 12. dubna 2021

Kristýna Petřů

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat vedoucí práce PhDr. Mgr. Ivaně Olecké, Ph.D. za pomoc, odborné vedení, její cenné rady a především za čas, který mi byla ochotná věnovat.

Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu, které se mi od nich dostalo v průběhu celého studia vysoké školy.

Abstrakt

PETRŮ, Kristýna. Proměna mediálního obsahu v době pandemie: Problematika nezaměstnanosti. *The development of mass media content during pandemic: The issue of unemployment*. Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci: Olomouc 2021. 53 stran. Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce se zabývá proměnou mediálního obsahu v době pandemie, problematikou nezaměstnanosti. Problematika nezaměstnanosti je v sociální práci významným tématem. Lidé, kteří jsou vystaveni ztrátě práce, se ocitají nejen ve finanční nejistotě, ale jsou vystaveni mnoha dalším důsledkům, které mohou souviset se sociálním vyloučením nezaměstnaných, kterému se právě sociální práce snaží předejít. V teoretické části je podrobně popsána nezaměstnanost a související pojmy, vznik pandemie spojené s onemocněním COVID-19 a její průběh ve světě a v České republice a je zde nastíněn koncept mediální konstrukce reality. Výzkumná část se skládá z komparativní obsahové analýzy článků v souvislosti s nezaměstnaností v deníku Mladá fronta DNES za období 12. března-30. dubna 2019 a 12. března-30. dubna 2020. Cílem analýzy bylo zjistit, jak se proměnila konstrukce mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností v deníku Mladá fronta DNES v době před pandemií a v době pandemie. Výsledky práce ukázaly, že se konstrukce mediálního obsahu sice proměnila, ale prezentace nezaměstnanosti ve zkoumaných článcích vybraného deníku, neodpovídala skutečným údajům, díky čemuž bylo zobrazeno, jak funguje nastolování témat v médiích a že informace, které nám média předkládají, je třeba ověřovat, jelikož jsou od skutečnosti často dosti vzdálené.

Klíčová slova

Nezaměstnanost, pandemie COVID-19, mediální konstrukce reality, média, agenda-setting, komparativní obsahová analýza, Mladá fronta DNES

Abstract

This thesis deals with the development of mass media content during pandemic: The issue of unemployment. The issue of unemployment is an important topic in social work. People who lose their jobs are not only in financial insecurity, but they are exposed to many other consequences that may be related with social exclusion of unemployed people. It is social work that seeks to prevent this exclusion. The theoretical part describes in detail unemployment and related concepts, then describes the emergence of a pandemic associated with COVID-19 and its course in the world and in the Czech Republic, last but not least is outlined the concept of media construction of reality. The research part of this work consists of a comparative content analysis of articles in connection with unemployment in Mladá fronta DNES for the period March 12, 2019 to April 30, 2019 and March 12, 2020 to April 30, 2020. This analysis aims to find out how the construction of media content has changed in connection with unemployment in the Mladá fronta DNES in the period before the pandemic and during the pandemic. The results of the work showed that the structure of media content has changed, but the presentation of unemployment in the examined articles in newspapers did not correspond to the actual data. Thanks to this, it was shown how the agenda-setting in the media works and it is necessary to verify the information which media provide to us, because these information are often distant from reality.

Keywords

Unemployment, pandemic COVID-19, media construction of reality, mass media, agenda-setting, comparative content analysis, Mladá fronta DNES

Obsah

Úvod	8
1 Nezaměstnanost	10
1.1 Ekonomické a sociální dopady nezaměstnanosti	13
1.1.1 Ekonomické dopady nezaměstnanosti.....	13
1.1.2 Sociální dopady nezaměstnanosti	15
1.2 Vývoj nezaměstnanosti v České republice	16
1.3 Nezaměstnanost v letech 2019 a 2020.....	17
2 Pandemie: COVID-19.....	18
2.1 Řešení pandemické situace ve světě.....	18
2.2 Řešení pandemické situace v České republice.....	21
2.2.1 Nouzový stav	24
2.2.2 Nouzový stav a jeho mimořádná opatření v České republice.....	25
3 Mediální konstrukce reality.....	28
3.1 Role médií v době pandemie a agenda setting.....	30
3.2 Média a nezaměstnanost	31
4 Metodologie výzkumu	33
4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky	33
4.1.1 Operacionalizace	33
4.2 Popis výběru vzorku.....	37
4.3 Popis výzkumné metody.....	37
4.4 Popis techniky sběru dat	38
5 Prezentace výsledků výzkumu	40

5.1	Celkový počet analyzovaných jednotek	40
5.2	Žánry článků	41
5.3	Pozice článků	41
5.4	Prostor věnovaný článkům.....	42
5.5	Články v souvislosti s pandemií COVID-19	44
5.6	Vyznění článků.....	44
	Závěr	46
	Seznam použité literatury	48
	Seznam grafů.....	53

Úvod

Problematika nezaměstnanosti je z hlediska sociální práce významným tématem. Pokud je člověk vystaven ztrátě zaměstnání, je spolu s touto ztrátou spojena nejen finanční nejistota, ale několik dalších důsledků, mezi které můžeme zařadit i riziko sociálního vyloučení, kterému se právě sociální práce snaží předejít. Prevence před sociálním vyloučením je nezbytná, neboť toto vyloučení je doprovázené dalšími nepříznivými jevy, které pak nepostihují pouze nezaměstnaného, ale mohou postihnout celou společnost.

Z toho důvodu je sociální práce tak důležitá, neboť cílem sociální práce s nezaměstnanými lidmi je právě snížení rizika sociálního vyloučení u těchto osob, ke kterému dochází na mnoha úrovních. (Matoušek a kol., 2010, s. 309)

Po vypuknutí pandemie, jsem začala vnímat, jak se v televizi, novinách a ostatních médiích postupně začali objevovat pouze informace, související s tímto tématem. Je sice obecně známo, že se média významnou mírou podílejí na konstruování sociální reality, mě ale zajímalo, jak a zda se tato konstrukce proměňuje s příchodem pandemie a v souvislosti s nezaměstnaností, kterou je obzvlášť v době pandemie ohrožena značná část obyvatel. Proto, je hlavní cíl této práce analyzovat proměnu mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností vybraného deníku v době před pandemií a v době pandemie.

V bakalářské práci je nejdříve popsána nezaměstnanost, je zde uvedena definice této problematiky, související pojmy a následně jsou zobrazeny typy nezaměstnanosti. Je zde nastíněno, které skupiny obyvatelstva jsou na trhu práce ohroženy nejvíce, a je uvedeno, jakou roli má politika zaměstnanosti. Dále jsou popsány ekonomické a sociální dopady, v kontextu s nezaměstnaností, a v neposlední řadě je pomocí grafů zobrazeno, jak se obecná míra nezaměstnanosti v České republice vyvíjela v průběhu let. Jelikož má celá práce souvislost s pandemií COVID-19, tak je druhá kapitola věnována právě tomuto tématu, kde je popsáno, jak se pandemie vyvíjela ve světě, následně pak v České republice, na což navázala podkapitola o nouzovém stavu a mimořádných opatřeních, které měly s pandemií spojitost. Třetí kapitolou je uzavřena teoretická část práce, pozornost je zde věnována popisu mediální konstrukci reality jako takové, následně médiím v době pandemie a nastolování témat, v poslední řadě médiím a nezaměstnanosti.

Druhá část práce se zaměřuje na samotný výzkum, jehož cílem bylo analyzovat proměnu mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností vybraného deníku (Mladá fronta DNES)

v době před pandemií a v době pandemie. Pro výzkum byla zvolena komparativní obsahová analýza mediálního obsahu, která je popsána v kapitole metodologie spolu s popisem samotného výzkumu. Závěrem jsou prezentovány získané výsledky.

1 Nezaměstnanost

Tato kapitola je pro řádné popsání teoretické části práce nezbytná. V následujících odstavcích je definován samotný pojem nezaměstnanost, následně jsou zde popsány různé typologie nezaměstnanosti, jsou nastíněny jisté skupiny lidí, které jsou ztrátou zaměstnání ohroženy nejvíce, a závěrem kapitoly je popsána politika zaměstnanosti.

Chmura (2016, s. 6) uvádí, že: *„Nezaměstnanost lze považovat za výraz toho, jak je organizováno a řízeno zaměstnávání lidí v zemi, lze ji považovat za odraz nepersonálních tržních sil, kterými je ovládán lidský faktor. Lze ji ale také považovat za důsledek určitých dispozic, schopností a postojů jedinců.“*

Autor Krebs a kol. (2007, s. 290-291), k definici nezaměstnanosti dodávají, že: *„Nezaměstnanost je ale složitým jevem a nelze ji hodnotit pouze globálně. K jejímu řešení je třeba mít k dispozici celou informační síť potřebných dat například, koho se nezaměstnanost týká, kde se vyskytuje, jak dlouho trvá, jaká je její míra, jaké jsou předpoklady pro její řešení, včetně finančních zdrojů apod.“* Dle Krebse a kol. (2007, s. 291) jsou za nezaměstnané považováni lidé: *„kteří aktivně hledají práci a jsou registrováni na úřadu práce.“*

Mezinárodní úřad práce (ILO) v Ženevě (dle Mareše, 1998, s. 16), definuje nezaměstnané podle tří následujících kritérií, přičemž jde o osoby:

1. *Schopných práce svým věkem, zdravotním stavem, ale i osobní situací*
2. *Chtějících zaměstnání, ale*
3. *Jsoucích přes tuto snahu v daný okamžik bez zaměstnání (tedy i přes svou snahu, která je různě vymezována jako přiměřená, nenalézajících přiměřené zaměstnání).*

Definice nezaměstnanosti autor Mareš (1998, s. 16) shrnuje tak, že tedy nelze říci, že je tato definice založena pouze na faktu, kdy osoba, která je schopná práce je ze zaměstnání propuštěna, ale je založena i na tom, že se s tímto propuštěním není spokojena a hledá si zaměstnání nové. (Mareš, 1998, s. 16)

K rozpoznání nezaměstnanosti slouží její různé typologie. Lze totiž určit různé typy nezaměstnanosti, z nichž lze následně usoudit její příčiny, závažnost a odvodit z nich možné způsoby řešení. Krebs a kol. (2007, s. 291-292) rozlišují tyto typy nezaměstnanosti:

1. *Frikční*, která je spojena s životním cyklem a s hledáním lepšího pracovního místa. Patří sem lidé, kteří nově či opětovně vstupují na trh práce nebo mění své pracovní místo, tito lidé často nemají potřebné informace a chtěná pracovní místa. Tato nezaměstnanost má přechodný a dobrovolný charakter.
2. *Strukturální*, objevuje se tam, kde je nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách na jednotlivých segmentech trhu práce. Určitá odvětví, profese, regiony apod. se rozvíjejí a poptávka po práci zde roste, zatímco jinde klesá a tím dochází k nezaměstnanosti. Mzdy na tyto ekonomické impulzy nereagují dostatečně pohotově a trvá poměrně dlouho než se nabídka a poptávka vyrovnají a nezaměstnanost vstřebá.
3. *Cyklickou*, která souvisí s ekonomickým cyklem. Tento typ nezaměstnanosti nastává, je-li celková poptávka po práci nízká (nejde tedy jen o pokles poptávky, na některém ze segmentu trhu práce). V důsledku poklesnutí výkonnosti ekonomiky nezaměstnanost roste všude, vzniká tedy v důsledku nedostatečné agregátní poptávky.

Krebs a kol. (2007, s. 292) dále uvádějí další účelné a potřebné členění, které rozlišují nezaměstnanost na:

4. *Dobrovolnou*, o níž hovoříme v případě, že část pracovních sil nechce při určitých mzdách pracovat (pracovní místa jsou, ale není o ně při stávající tržní mzdové sazbě zájem) anebo nechce pracovat vůbec (žije z podpory, upřednostňuje občasný výdělek apod.)
5. *Nedobrovolnou*, ta vzniká v důsledku toho, že při daných mzdových sazbách existuje více pracovníků, kteří chtějí pracovat, než existuje pracovních míst. Tedy poptávka po práci je nižší nežli celková nabídka.

Ovšem každá skupina lidí, je nezaměstnaností ohrožena jinak, existují ale určité okruhy osob, u nichž je ztráta zaměstnání pravděpodobnější. Mezi tyto skupiny ohrožené na trhu práce patří dle Matouška a kol. (2010, s. 301) zejména: „*jakkoli zdravotně znevýhodnění občané, mladí lidé, v nejčastějších případech jsou to absolventi škol bez praxe, lidé s nízkým vzděláním či malou kvalifikací, lidé v předdůchodovém věku či příslušníci romského etnika.*“

Ztráta zaměstnání je spojena s mnoha důsledky, které pozorujeme v různých oblastech (viz kapitola 1. 1). V České republice se těmito negativním důsledkům snažíme předejít

prostřednictvím politiky zaměstnanosti. Krebs a kol. (2007, s. 296) ji vymezuje jako: „*Soubor opatření, kterými jsou spoluvytvářeny podmínky pro dynamickou rovnováhu na trhu práce a pro efektivní využití pracovních sil.*“

Krebs a kol. (2007, s. 297) rozděluje čtyři aktivity, na které se politika zaměstnanosti orientuje:

1. První je aktivita, která se soustředí na *rozvoj infrastruktury na trhu práce*. Obstarává specializované instituce, jako jsou úřady, zprostředkovatelny práce a zabezpečuje informační a poradenské služby. Informuje tak o volných pracovních místech a i o uchazečích o práci.
2. Druhá aktivita *podporuje vytváření nových pracovních míst a pracovních činností*. Tato aktivita například usnadňuje zaměstnávání mladistvých a handicapovaných občanů.
3. Třetí aktivita je *zaměřena na zvýšení adaptability pracovní síly*. Jde o to, že spolu s růstem strukturální nezaměstnanosti je kladen požadavek na adaptabilitu a mobilitu. Politika zaměstnanosti k ní přispívá organizováním a podporou rozsáhlých rekvalifikačních programů.
4. Touto poslední aktivitou se *podílí na zabezpečení životních podmínek těch, kteří se stali dočasně nezaměstnanými formou dávek a podpor v nezaměstnanosti*¹.

První tři aktivity jsou zaměřeny na podporu aktivního chování pracovníka na trhu práce, proto jsou označovány jako *aktivní politika zaměstnanosti*. Aktivity spojené se zabezpečením nezaměstnaných osob jako *pasivní politika zaměstnanosti*, která nezaměstnaným po přechodnou dobu kompenzuje ztrátu pracovních příjmů. (Krebs a kol., 2007, s. 297)

Chmura (2016, s. 4) aktivní politiku zaměstnanosti shrnuje tak, že: „*obsahuje celou řadu nástrojů, které nezaměstnaným slouží jako prevence před sociálním vyloučením a celkově působí jako prevence před zhoršováním kvality života těchto osob.*“

¹ Podpora v nezaměstnanosti (dále PvN) je upravena zákonem č. 435/2004 o zaměstnanosti a nezaměstnaným slouží k překonání období, kdy je člověk bez práce, ale současně si ve spolupráci s Úřadem práce ČR zaměstnání hledá. *Nárok na PvN má uchazeč o zaměstnání, který požádá pracoviště Úřadu práce ČR, u kterého je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a splní zákonem o zaměstnanosti stanovené podmínky. Výše PvN činí první 2 měsíce podpůrčí doby 65 %, další 2 měsíce 50% a po zbývající dobu 45 % průměrného měsíčního výdělku dosaženého v posledním zaměstnání.*“ (MPSV, Evidence uchazečů o zaměstnání a podpora v nezaměstnanosti [online])

1.1 Ekonomické a sociální dopady nezaměstnanosti

Neočekávaná ztráta práce může být velký zásah do života. Při ztrátě placeného zaměstnání, zvláště u dlouhodobé ztráty, mizí odměna jako hlavní zdroj uspokojující životní potřeby a vzniká nejistota v osobní oblasti, ale i nejistota v rodinné ekonomické oblasti. (Buchtová, 2013, s. 49)

V této kapitole jsou popsány dopady nezaměstnanosti dvojího typu, dopady ekonomické a sociální. Z mého úhlu pohledu jde o dopady, které mají na životy nezaměstnaných osob největší vliv.

I autoři Krebs a kol. (2007, s. 294) tvrdí, že: *„důsledky nezaměstnanosti jsou v zásadě dvojího charakteru: ekonomické a sociální.“*

1.1.1 Ekonomické dopady nezaměstnanosti

Ekonomické dopady můžeme spojit s tím, že ekonomika nevyrábí tolik produkce, kolik je schopná vyrábět, tím dochází k plýtvání zdroji a mrhání společenské práce. Ale ne každá nezaměstnanost je pro společnost nutně zlem. Sociální dopady na život nezaměstnaných jsou vesměs vždy nepříznivé, ale co se týče ekonomického hlediska, tak není odpověď tak jednoznačná. (Krebs a kol., 2007, s. 293)

Nezaměstnanost, spojenou s mobilitou pracovní síly, kdy se některé z pracovních sil přizpůsobují technologickým změnám (rekvalifikací nebo hledáním nových pracovních míst), lze považovat za nutnou. Tuto nezaměstnanost tedy nemůžeme považovat za zlo a to hned z několika důvodů: je předpokladem adaptačních procesů, odstraňuje strnulost ekonomiky a je svým způsobem jedním z příznaků rozvíjející se nejen ekonomiky ale i společnosti. (Krebs a kol., 2007, s. 293) *„Proto nepřekročí-li nezaměstnanost „určitou mez“ jde v dnešních vyspělých tržních ekonomikách o přirozený a průvodní jev, svým způsobem ekonomicky nezbytný, který je zvládnutelný různými makroekonomickými opatřeními a politikou zaměstnanosti.“* (Krebs a kol., 2007, s. 293)

Z výše zmíněného textu jsme se dozvěděli, že pokud nezaměstnanost nepřesáhne jakousi pomyslnou hranici, tak se dá zvládnout. Ovšem co důsledky, se kterými je tato problematika spojena? Opravdu se dají zvládnout tak „lehce“ a následně jednoduše zmizí a život pokračuje dál?

Brožová (dle Chmury, 2016, s. 12) zmiňuje, že: *„Pokud se lidem dlouhodobě nedaří vstoupit na trh práce, mohou se dostat do zásadních ekonomických potíží, které začínají propadem*

životní úrovně a vedou mnohdy až k existenčním problémům celé rodiny. Tyto problémy pak spouštějí lavinu problémů sociálních a psychologických.“

Jako jeden z mnoha ekonomických důsledků nezaměstnanosti bývá uváděna ztráta příjmů v rodině, což se samozřejmě projevuje zhoršením finanční situace celé rodiny. A čím déle se rodina v takové situaci nachází, tím je těžší se z ní dostat. Navíc, když vezmeme v potaz to, že příjmy nezaměstnaných osob a jejich rodin se často pohybují pod hranicí životního minima² a je nezbytně nutné doplňovat tyto příjmy ze systému sociálních dávek. Ovšem tyto dávky často postačí jen na pokrytí základních potřeb rodiny, protože nedosahují částky původní mzdy a bývají nedostatečné, obzvláště pak v situaci, kdy se v rodině nachází osoby se zdravotními problémy, či těhotné ženy. (Veselý a kol., (2013, s. 236). Rodina, která má díky těmto členům, zvýšené náklady na pokrytí základních životních potřeb (léky, vitamíny pro těhotné atd.) se pak může lehce dostat do dluhů, či může některé členy „nutit“ k práci tzv. „na černo“.

Zde je dobré zmínit, že skutečnost je sice taková, že podpora v nezaměstnanosti ve většině případů nedosahuje původní mzdy, ale mnoho nezaměstnaných podporu v nezaměstnanosti ani nedostává, důvodem může být to, že nesplní podmínky pro poskytnutí, nebo proto, že již vyčerpali dobu, po kterou je podpora přiznávána. Mohou pak pobírat jen podstatně nižší sociální podporu, stanovenou na základě určeného životního minima. (Mareš, 1998, s. 76)

V neposlední řadě je přínosné tuhle kapitolu rozšířit o čtyři negativní důsledky a ztráty pro ekonomiku, které Brožová (dle Chmury, 2016, s. 12-13) spatřuje v souvislosti s nezaměstnaností:

1. *V nižším produktu* – ekonomika se nenachází ve stavu plné zaměstnanosti. Mezi skutečným a potencionálním produktem je produkční mezera – ztráta.
2. *V nižších úsporách* – nezaměstnaní nedostávají mzdu, čímž se snižují úspory státu, které by mohly být využity jako kapitál k investování.
3. *V nižších daních* – lidem bez práce nepřísluší mzda, a tudíž neodvádějí daně. Stát přichází o daňové příjmy, zatímco jeho výdaje v důsledku nezaměstnanosti rostou.

² Životním minimu je upraveno zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minim. Životní minimum (dále ŽM) je: „minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Částka ŽM jednotlivce činí měsíčně 3 860 Kč. Za jednotlivce se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která není společně posuzována s jinými osobami uvedenými v § 4 tj. rodiče a nezletilé nezaopatřené děti, manželé nebo registrovaní partneři, rodiče a děti nezletilé zaopatřené nebo zletilé, pokud tyto děti s rodiči užívají byt a nejsou posuzované s jinými osobami, jiné osoby, které společně užívají byt, s výjimkou osob, které prokáží, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby.“ (MPSV, Životní a existenční minimum[online])

4. *V devalvací lidského kapitálu* – člověk ztrácí kontakt se svou profesí. Nemá možnost aktivně získávat znalosti a další zkušenosti, což vede ke ztrátě kvalifikace, k dequalifikaci.

1.1.2 Sociální dopady nezaměstnanosti

Negativní důsledky nezaměstnanosti, obzvláště ty dlouhodobé, ovšem nemusejí postihnout pouze naši finanční stránku, ale i osobnost a chování. Člověk ztratí pravidelný denní režim a postupně si zvykne na to, že nedochází do práce. Ztrácí se jeho každodenní povinnosti, které jsou s prací spojeny, žije volněji, netíží jej povinnosti s hledáním práce a úsilí, které je na hledání práce vynaloženo, se postupně vytrácí. Člověk, který je bez práce dlouhodobě, již často nemá chuť se do práce vrátit, protože ztratil krok se svým oborem a může jej odradit i to, že zaměstnavatelé nechťejí přijímat dlouhodobě nezaměstnané do pracovního poměru. (Brožová, dle Chmury, 2016, s. 13)

Sociální důsledky nezaměstnanosti jsou spojeny s tím, jak ovlivňují sociální situaci, chování a postoje nezaměstnaných (resp. jejich rodin a domácností) a společenský život těchto lidí. Tyto důsledky jsou pestré jak dosahem, tak i rozsahem, jsou nezaměstnanými lidmi odlišně pocíťovány, prožívány a mohou se projevat v různých oblastech osobního i společenského života. (Krebs a kol., 2007, s. 294-295)

Zaměstnání patří mezi zprostředkovatele sociálních kontaktů, proto ztráta pracovního místa vede k určité sociální izolaci. Jelikož vyřazení nezaměstnaného ze sociálních vztahů dojde již prostou fyzickou nepřítomností bývalého pracujícího. Jde zejména o kontakt s osobami na bývalém pracovišti, které zpravidla nebývají po odchodu ze zaměstnání dále udržovány, protože společné zkušenosti a prožívané zážitky postupně mizí. Nezaměstnaní cítí ztrátu zaměstnání jako stigma³ a často se vyhýbají kontaktu nejen se zaměstnanými, ale také s ostatními nezaměstnanými, kteří na ně působí depresivně. Všemi těmito činy se postupně dostávají do sociální izolace, která se spolu s prodloužením doby nezaměstnanosti prohlubuje. (Veselý a kol., 2013, s. 237). „*Nezaměstnanost se prokazatelně pojí s vyšším výskytem sebevraždy i nedokonaných demonstrativních sebevražd. Nezaměstnanost může*

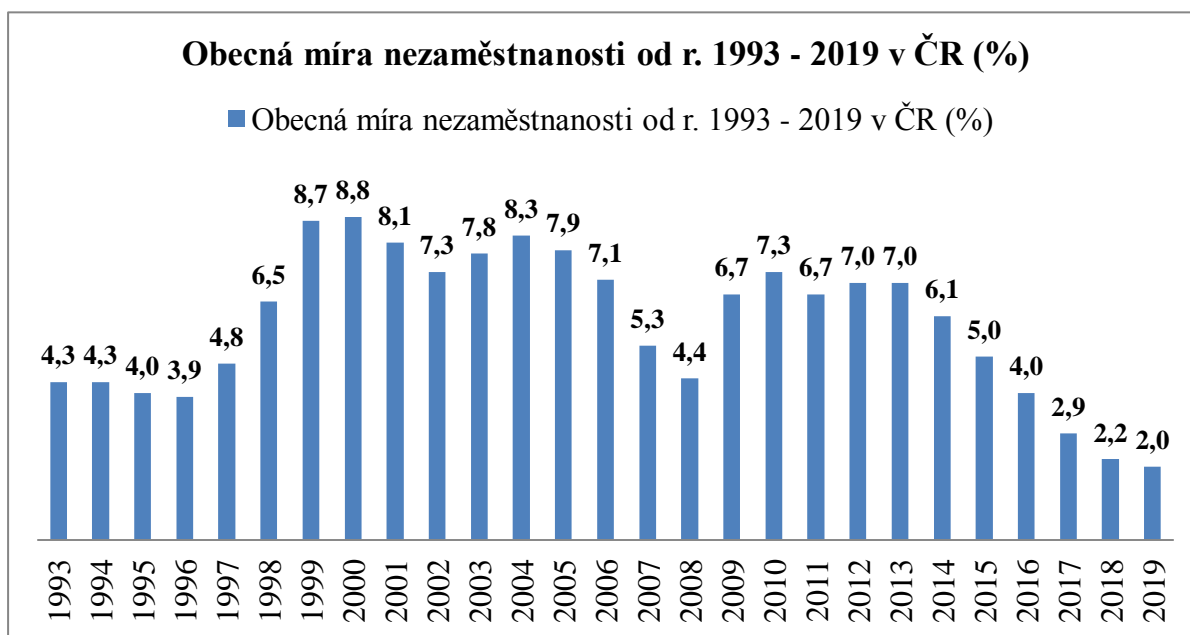
³ Stigma je dle Matouška (2008, s. 215): „*Nálepka, poznamenání, cejch handicapující člověka v jeho společenském uplatnění. Goffman (dle Matouška, 2008) rozlišuje mezi stigmatem, které diskredituje, protože je zřejmé (př. barva pleti) a stigmatem, které by mohlo diskreditovat, ale jeho příznaky nejsou v běžné interakci patrné. Nezaměstnanost, může mít charakter obou typů poznamenání. Stigma může být i veřejně známé pobírání dávky či využívání sociální služby – člověk kvůli tomu může být okolím vnímán jako neschopný zajistit si své vlastní potřeby vlastním přičiněním.*“

také vyvolávat nadměrné používání alkoholu, drog zvýšenou kriminalitu a násilí rasových a meziskupinových konfliktů, apod.“ (Veselý a kol., 2013, s. 237)

Díky zmíněným dopadům můžeme vidět, jak nezbytné pro společnost je, aby se s nezaměstnanými lidmi pracovalo. Nestačí jen lidem nabídnout podporu v nezaměstnanosti nebo je poslat na úřad práce. Důležité je, snažit se těmito důsledkům předejít, či zmírnit jejich dopady, které na nezaměstnané mají.

1.2 Vývoj nezaměstnanosti v České republice

Samotný pojem nezaměstnanost již byl popsán, teď je důležité znázornit, jak se nezaměstnanost v České republice vyvíjela postupem času (od roku 1993). Tato kapitola je proto zaměřena na obecnou míru nezaměstnanosti od vzniku České republiky. To může být pro představu a srovnání toho, jaká byla obecná míra nezaměstnanosti v České republice před pandemií COVID-19, velice nápomocné.

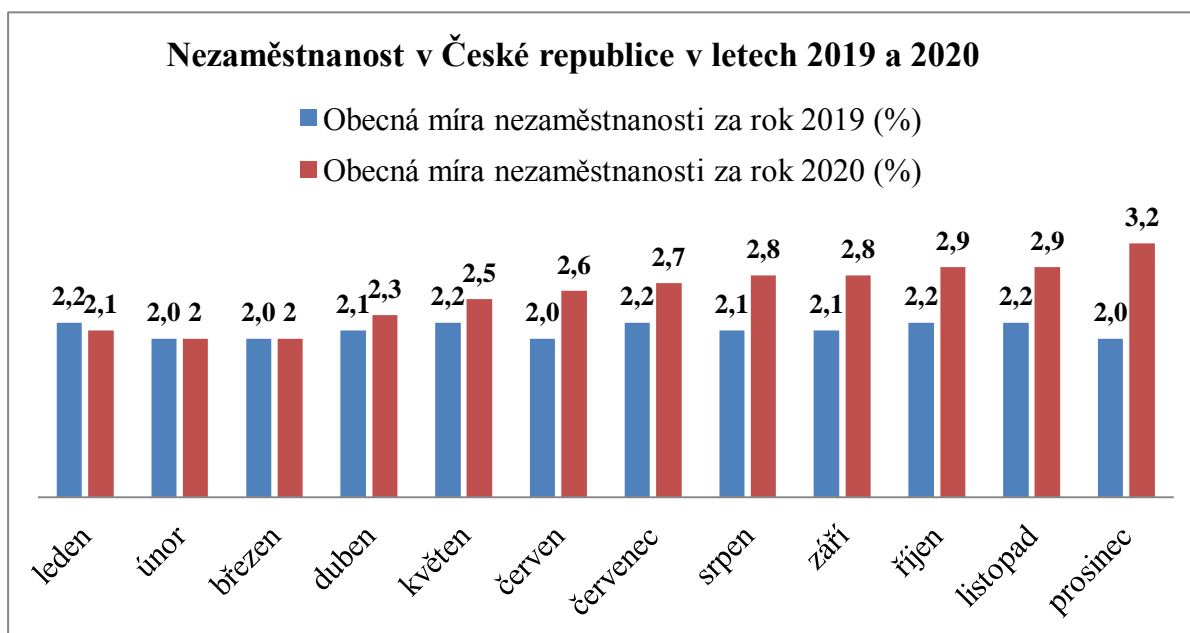
Graf 1: Nezaměstnanost v ČR od r. 1993-2019 (ČSÚ, Specifické míry nezaměstnanosti, [online])

V prvé řadě bych chtěla definovat pojem, který český statistický úřad uvádí a to je obecná míra nezaměstnanosti. „Obecná míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle (v procentech), kde číselník i jmenovatel jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení aplikovaných ve VŠPS (Výběrové šetření pracovních sil). Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO).“ (ČSÚ, Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – metodika [online])

Jak můžeme vidět tak na grafu č. 1 není zobrazen rok 2020, je to z toho důvodu, že při tvorbě bakalářské práce, obecná míra nezaměstnanosti za tento rok celkem ještě nebyla dostupná. Nicméně, na grafu lze spatřit nejvyšší obecnou míru nezaměstnanost v roce 2000, kdy tohle procento dosáhlo až na 8,8%, což je dle ČSÚ nejvyšší míra nezaměstnanosti od vzniku České republiky. Naopak nejnižší obecná míra nezaměstnanosti je datována právě k roku 2019, tedy přesně rok před vypuknutí pandemie COVID-19.

1.3 Nezaměstnanost v letech 2019 a 2020

Nezaměstnanost v letech 2019 a 2020 přibližena více, poněvadž přeci jen jsou zkoumány souvislosti nezaměstnanosti v době před pandemií a v době pandemie, v právě uvedených letech. Z toho důvodu je zde pozornost zaměřena na obecnou míru nezaměstnanosti v měsíčních údajích těchto let, které pomohou ukotvit představu o tom, jak se nezaměstnanost proměňovala ve srovnání před pandemií (rok 2019) a v době pandemie (rok 2020).

Graf 2: Nezaměstnanost v letech 2019 a 2020 (CSÚ, Nezaměstnanost, zaměstnání, ekonomická aktivita pro osoby ve věku 15 – 64 let v měsíčních údajích [online])

Jak si můžeme všimnout, tak od března roku 2020, kdy bylo první vyhlášení nouzového stavu v ČR a omezen provoz služeb, lze vidět značný nárůst nezaměstnanosti ve srovnání s rokem 2019, kdy můžeme říct, že obecná míra nezaměstnanosti byla poměrně stabilní a ve srovnání se začátkem roku (leden 2019: 2,2%) a koncem roku (prosinec 2019: 2,0%) obecná míra nezaměstnanosti dokonce klesla. Totéž ale nemůžeme konstatovat o roku 2020, kdy ve srovnání se začátkem roku (leden 2020: 2,1%) a koncem roku (prosinec 2020: 3,2%) obecná míra nezaměstnanosti vzrostla a s největší pravděpodobností ještě zprudka poroste.

2 Pandemie: COVID-19

Tato kapitola je pro práci důležitá z toho důvodu, že je pandemie COVID-19 úzce spojena s výzkumnou částí práce, kde je zkoumána proměna mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností právě v době pandemie. Proto je v této kapitole popsáno, co je to koronavirové onemocnění (COVID-19), kde se tento druh onemocnění objevil a je zde nastíněno, jak se tato situace ve světě vyvíjela. Dále je pozornost zaměřena na situaci v České republice v souvislosti s koronavirem, jsou uvedeny první případy nákazy a také to, jaká mimořádná opatření tato pandemie pro občany České republiky přinesla.

Onemocnění COVID-19, je infekční onemocnění, které způsobil nově objevený koronavirus, který je odborně označován jako SARS-CoV-2 (nyní pojmenován jako COVID-19). Onemocnění se projevuje zejména horečkami, respiračními potížemi, jako je suchý kašel či dušnost, dále pak bolestí svalů a únavou. U seniorů či chronicky nemocných osob může mít nemoc vážnější průběh, který může vést až k úmrtí nakaženého. (Onemocnění aktuálně: MZCR, COVID-19: Vysvětlení základních pojmů [online])

Mezi další příznaky onemocnění COVID-19, které jsou méně časté, patří: ztráta chuti a čichu, bolest v krku, hlavy, různé typy kožní vyrážky, zimnice, závratě aj. (WHO, Coronavirus disease [online])

Mezi těmi, u kterých se objeví příznaky, se většina (asi 80%) z nemoci uzdraví, aniž by potřebovali ošetření v nemocnici. Asi 15% vážně onemocní a vyžaduje kyslík a 5% kriticky onemocní a potřebuje intenzivní péči. (WHO, Coronavirus disease [online])

2.1 Řešení pandemické situace ve světě

Počátek epidemie COVID-19 je datován k 31. prosinci 2019, kdy byly první případy nákazy hlášeny v čínské provincii Chu-Pej ve městě Wu-chan. Od tohoto data, do 3. ledna 2020 bylo vnitrostátními orgány v Číně hlášeno Světové zdravotnické organizaci (dále WHO) celkem 44 pacientů s pneumonií, neznámého původu - během tohoto hlášeného období byl totiž původce onemocnění stále neznámí. To se změnilo 7. ledna 2020, kdy čínské centrum pro kontrolu nemocí oznámilo, že jako původce onemocnění byl detekován nový koronavirus a byl zveřejněn jeho genom pro země, které měly být použity při vývoji specifických diagnostických souprav. Ve dnech 11. A 12. ledna 2020 obdržela WHO od čínské národní zdravotnické komise další podrobné informace, o tom, že ohnisko nákazy je spojeno s expozicemi na jednom trhu s mořskými plody ve městě Wu-chan. Ke dni 20. ledna 2020

bylo zaznamenáno 282 laboratorně potvrzených případů onemocnění virem COVID-19 ze čtyř zemí: Čína (278, z toho 6 úmrtí), Thajsko (2), Japonsko (1) a Jižní Korea (1). (WHO, Situation reports January 2020: Situation report – 1. [online]⁴)

Ke dni 26. ledna 2020 byl potvrzen přenos nákazy z člověka na člověka a bylo hlášeno 2 014 potvrzených případů onemocnění, vyvolané novým koronavirem, přičemž 56 osob onemocnění podlehl: 1 985 případů z Číny a 29 případů hlášeno z deseti různých zemí světa: hlášeny první 3 případy ve Francii. (WHO, Situation reports January 2020: Situation report – 6 [online]⁵)

30. ledna 2020 bylo rozhodnuto o konečném názvu viru „*akutní respirační onemocnění 2019-nCoV*“ (kde „*n*“ je pro nové a „*CoV*“ pro koronavirus). Na celém světě bylo k tomuto datu hlášeno 7 818 laboratorně potvrzených případů a 170 úmrtí, 7 736 nakažených v Číně a 82 případů bylo hlášeno z osmnácti zemí světa: 5 případů z Francie, 1 případ z Finska a 4 případy z Německa. WHO doporučuje vyhýbat se kontaktům s lidmi, kteří trpí respiračními problémy, časté mytí rukou, lidem s respiračními problémy bylo doporučeno cvičit etiketu kašle (zakrývat si ústa, mít si ruce aj.) a v neposlední řadě bylo doporučeno pro zdravotnická zařízení zlepšit kontrolní postupy, zejména na pohotovostních odděleních. (WHO, Situation reports January 2020: Situation report – 10 [online]⁶)

V únoru počet nakažených stále stoupal, 7. února 2020 bylo 31 481 pozitivních případů na 2019-nCoV, přičemž většina z Číny a 270 případů z celkem dvaceti čtyř zemí světa a počet úmrtí přesáhl číslo 600. Vzrostl i počet případů v Evropě: Německo (13), Francie (6), Itálie (3), Spojené království (3), Rusko (2), Belgie (1), Finsko (1), Španělsko (1) a Švédsko (1). (WHO, Situation reports February 2020: Situation report – 18 [online]⁷)

Ke konci února, konkrétně 25. 2. 2020 počet pozitivních případů na koronavirus byl 80 239, 77 780 hlášeno z Číny a 2 459 ze třiceti tří různých zemí světa. Přičemž se i situace v Evropských zemích začala zhoršovat: V Itálii bylo hlášeno 229 případů dále pak Německo (16), Francie (12), Spojené království (13), Izrael (2), Rusko (2), Španělsko (2), Belgie (1),

⁴ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200121-sitrep-1-2019-ncov.pdf?sfvrsn=20a99c10_4

⁵ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200126-sitrep-6-2019-ncov.pdf?sfvrsn=beae0c_4

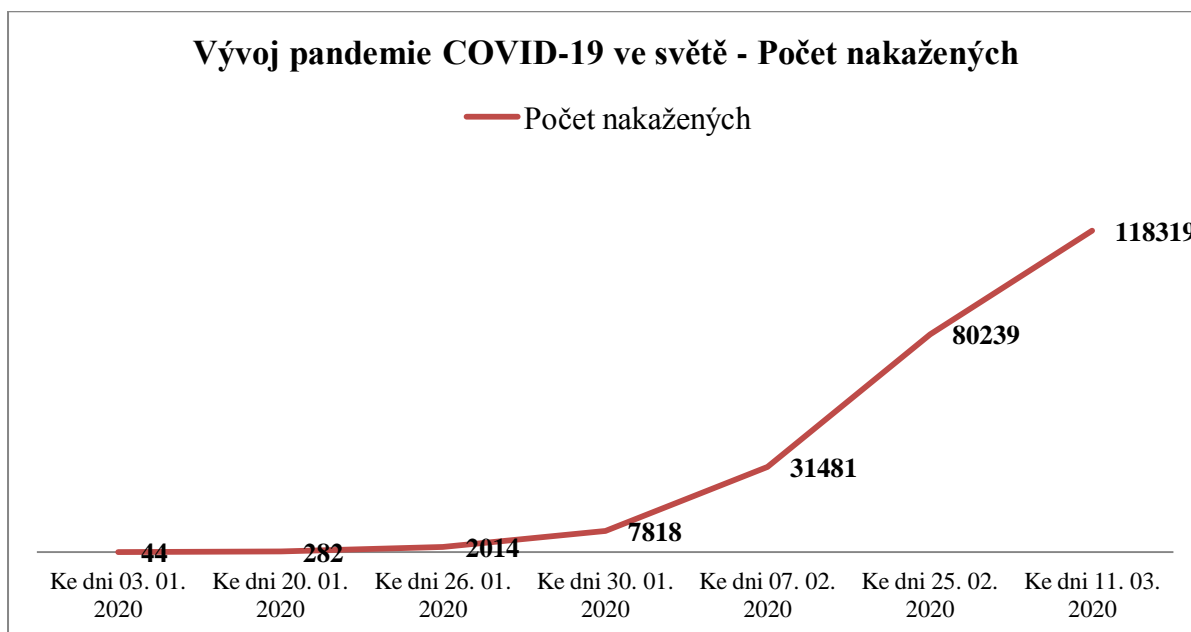
⁶ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200130-sitrep-10-ncov.pdf?sfvrsn=d0b2e480_2

⁷ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200207-sitrep-18-ncov.pdf?sfvrsn=fa644293_2

Finsko (1) a Švédsko (1). K tomuto dni bylo přes 2 600 obětí. (WHO, Situation reports February 2020: Situation report – 36 [online]⁸)

Dne 11. března 2020 bylo na celém světě hlášeno 118 319 případů COVID-19, 80 955 v Číně a 37 364 ze sto třinácti zemí světa. K tomuto datu zemřelo celkem 4 292 osob. Zasaženy byly všechny evropské země, přičemž z Itálie bylo hlášeno nejvíce případů, celkem 10 149 z toho 631 úmrtí. Bylo potvrzeno, že virus COVID-19 infikuje lidi všech věkových skupin, přičemž starší lidé a lidé se zdravotními potížemi jsou vystaveni vyššímu riziku vážnějšího průběhu onemocnění COVID-19. Tento den, generální ředitel Světové zdravotnické organizace (WHO) prohlásil, že vzhledem k rychlému šíření onemocnění COVID-19 jej lze charakterizovat jako pandemii. (WHO, Situation reports March 2020: Situation report – 51 [online]⁹)

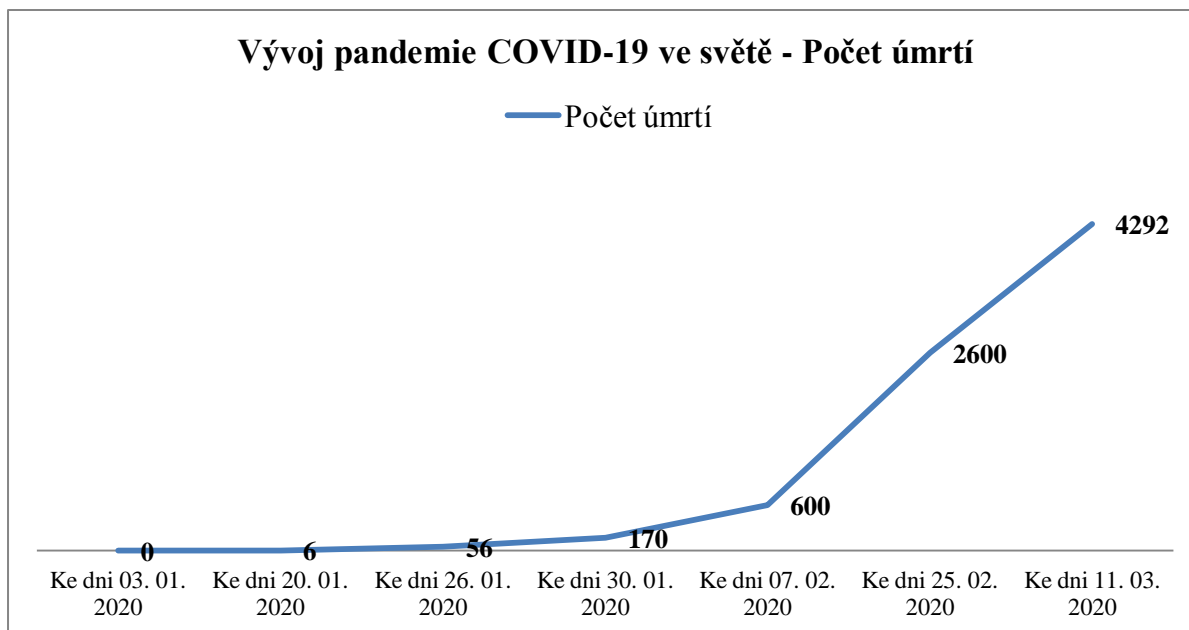
Pro jasnější přehled toho, jak drasticky se situace ve světě v souvislosti s pandemií COVID-19 vyvíjela, jsou uvedeny dva grafy (graf č. 3 a graf č. 4): graf č. 3, který zobrazuje růst počtů nakažených od vzniku onemocnění COVID-19 do vyhlášení pandemie a graf č. 4, zobrazuje kolik lidí onemocnění COVID-19 podlelo.

Graf 3: Vývoj počtu nakažených onemocněním COVID-19 ve světě (WHO, Situation reports [online])

⁸ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200225-sitrep-36-covid-19.pdf?sfvrsn=2791b4e0_2

⁹ Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200311-sitrep-51-covid-19.pdf?sfvrsn=1ba62e57_10

Graf 4: Počet zemřelých na onemocnění COVID-19 ve světě s příchodem pandemie (WHO, Situation reports [online])

2.2 Řešení pandemické situace v České republice

V České republice byly první 3 případy nákazy novým koronavirem prokázány ke dni 01. března 2020. *Prvním nakaženým byl muž (narozen 1952) české národnosti, který pobýval na univerzitě v italském městě Udice. Druhým nakaženým byla studentka (narozena 1999) americké národnosti, která studovala v italském Miláně a do Prahy přicestovala jako turistka. Třetí nakažený spolu s rodinou přicestoval, z lyžařského pobytu v Itálii z oblasti Veneto.*“ (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 01. 03. 2020 [online]¹⁰)

Dne 02. března 2020 vydalo Ministerstvo zdravotnictví ČR tři mimořádná ochranná opatření, přičemž dvě z nich od 5. března 2020 zrušili: „*veškeré přímé mezinárodní lety z Korejské republiky a ze všech letišť na území regionů Emilia-Romagna, Piemont, Lombardie a Benátsko v Italské republice na všechna letiště na území České republiky. Třetí opatření zakázalo účast diváků na Světovém poháru v biatlonu v Novém Městě na Moravě. Cílem opatření bylo vytvoření podmínek pro zamezení šíření tohoto onemocnění.*“ Důvodem rušení letů z Korejské republiky a severní Itálie do České republiky byl nepříznivý vývoj

¹⁰ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/v-ceske-republice-jsou-prvni-tri-potvrzene-pripady-nakazy-koronavirem/>

epidemiologické situace spojené s výskytem nového onemocnění COVID-19. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 02. 03. 2020 [online]¹¹)

Dne 03. března 2020 Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo práce a sociálních věcí apelovalo na občany České republiky a na další osoby, které přijíždějí z Itálie či z jiných oblastí s vysokým počtem onemocnění COVID-19, aby: „*v nastávajících čtrnácti dnech po opuštění oblasti s vysokým počtem onemocnění COVID-19 zvážili případnou návštěvu svých příbuzných a dalších osob, které jsou hospitalizovány ve zdravotnickém zařízení či pobývají v zařízeních poskytujících sociální služby.*“ K tomuto datu bylo otestováno celkem 236 osob (potvrzeno 5 pozitivních nálezů, u všech mírný průběh). (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 03. 03. 2020 [online]¹²a¹³)

Dne 04. března 2020: „*Národní referenční laboratoř Státního zdravotního ústavu vyšetřila další 3 vzorky s pozitivním výsledkem na koronavirus.*“ (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 04. 03. 2020 [online]¹⁴)

Ke dni 05. března 2020 byly potvrzeny další 4 pozitivní vyšetření na koronavirus. Tento den bylo v České republice celkem 407 vyšetřených osob na koronavirus a z toho 12 potvrzených případů. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 05. 03. 2020 [online]¹⁵)

Dne 06. března 2020 bylo v České republice potvrzeno dalších 7 nových případů nákazy koronavirem. Celkový počet nakažených vzrostl na 19. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 06. 03. 2020 [online]¹⁶)

Laboratoř Nemocnice Na Bulovce ohlásila dne 07. března 2020 dalších 5 pozitivních pacientů na koronavirus. Bylo vydáno nové mimořádné opatření Ministerstvem zdravotnictví, které nařídilo povinnou karanténu pro všechny osoby, které se od tohoto dne vrátí z pobytu na

¹¹ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ochranna-opatreni-ministerstva-zdravotnictvi-z-duvodu-sireni-koronaviru-rusi-lety-z-jizni-koreje-a-severu-italie/>

¹² Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/doporuceni-ministerstva-zdravotnictvi-a-ministerstva-prace-a-socialnich-veci/>

¹³ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/narodni-referencni-laborator-potvrdila-dalsi-dva-pozitivni-pripady-na-koronavirus-v-cr/>

¹⁴ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/testy-na-koronavirus-v-narodni-referencni-laboratori-potvrdily-dalsi-tri-pozitivni-pacienty/>

¹⁵ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/pocet-nakazenych-koronavirem-v-cr-stoupl-na-dvanact/>

¹⁶ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/pocet-nakazenych-pacientu-koronavirem-vzrostl-na-devatenact/>

území Italské republiky do České republiky. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 07. 03. 2020 [online]¹⁷ a¹⁸)

Během dne 08. března 2020 došlo k opětovnému nárůstu pozitivních pacientů a celkový počet nakažených koronavirem v České republice byl 32. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 08. 03. 2020 [online]¹⁹)

Dne 09. března 2020 vzrostl počet nově nakažených pacientů s koronavirem na číslo 38. S cílem ochránit nejzranitelnější osoby (senioři a lidé se zdravotními problémy) Ministerstvo zdravotnictví vydalo mimořádné opatření, které nařizovalo všem poskytovatelům zdravotních služeb lůžkové péče a zařízením sociálních služeb zákaz návštěv, zákaz neplatil pro hospice, služby s pacienty nacházející se v terminálním stádiu onemocnění a lůžková zařízení, která jsou poskytována pacientům nezletilým, pacientům s omezenou svéprávností a rodičkám. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 09. 03. 2020 [online]²⁰ a²¹)

Dne 10. března 2020 proběhlo jednání Bezpečnostní rady státu, kde bylo rozhodnuto o přijetí dalších dvou mimořádných opatření zapříčiněné šíření onemocnění COVID-19. Zakázány byly všechny hromadné akce, s přítomností více než 100 osob a zakázána byla i výuka na základních, středních, vysokých i vyšších odborných školách. Ministerstvo zdravotnictví doporučilo občanům, aby dodržovali hygienické návyky a apelovali na častější umývání rukou, aby se vyhýbali větším davům a udržovali rozestupy. Zároveň vydalo Ministerstvo zdravotnictví mimořádné opatření, které nařizuje: „*Všem osobám, na které se nevztahuje mimořádné opatření ze dne 7. března 2020 o povinné karanténě, aby po překročení státní hranice České republiky, strpěly provedení kontroly příznaků infekčního onemocnění.*“ Během tohoto dne bylo potvrzeno dalších 25 nových případů nákazy koronavirem a počet nakažených tím vzrostl na alarmující číslo 63. (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy: 10. 03. 2020 [online]²²,²³ a²⁴)

¹⁷ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/nemocnice-na-bulovce-potvrdila-dalsich-pet-pozitivnich-pacientu-na-koronavirus/>

¹⁸ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ministerstvo-zdravotnictvi-vydalo-nove-mimoradne-opatreni-tykajici-se-karanteny-osob-ktere-se-vraceji-z-italie/>

¹⁹ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/pocet-pacientu-s-koronavirem-vzrostl-o-sest-celkem-je-nakazenych-32-osob/>

²⁰ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/pocet-pacientu-s-koronavirem-vzrostl-o-sest-celkem-je-nakazenych-38-osob/>

²¹ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ministerstvo-zdravotnictvi-zakazuje-navstevy-vsem-poskytovatelum-zdravotnich-sluzeb-luzkove-pece-a-zarizenim-socialnich-sluzeb/>

²² Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/mimoradna-opatreni-ministerstva-zdravotnictvi-zakazuji-konani-hromadnych-akci-nad-100-osob-i-vyuku-na-skolach/>

Vzhledem k situaci, která se v České republice nevyvíjela dobře, bylo dne 12. března 2020 vládou České republiky schváleno vyhlášení nouzového stavu pro celé území České republiky a s ním i mimořádná opatření, která měla šíření onemocnění zastavit (více v kapitole 2. 2. 2). (Koronavirus: MZCR, Tiskové zprávy 12. 03. 2020 [online]²⁵)

2.2.1 Nouzový stav

Nouzový stav se vyhláší na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. „*Vláda vyhláší nouzový stav v případě živelné pohromy, ekologických či průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které rozsáhle ohrožuje životy, zdraví, majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Nouzový stav nemůže být vyhlášen z důvodu stávky vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů. Je-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády. Jeho rozhodnutí vláda do 24 hodin od vyhlášení schválí nebo zruší. Vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit.*“ (Zákon č. 110/1998, Čl. 5)

„*Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu a pro určité území. Současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Podrobnosti stanoví zákon. Nouzový stav se může vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Uvedená doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny. Nouzový stav končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby.*“ (Zákon č. 110/1998, Čl. 6)

Nouzový stav byl v České republice, před pandemií COVID-19, vyhlášen čtyři krát. Nejčastěji byl důvod vyhlášení stavu nouze zapříčiněn povodněmi. Vyhlášení nouzového stavu proběhlo právě při povodních v roce 2002 pro území: „*hlavního města Prahy, Středočeského, Jihočeského, Plzeňského a Karlovarského kraje z důvodu značného rozsahu ohrožení životů, zdraví a majetku v důsledku rozsáhlých povodní na dobu od 18.00 hodin dne 12. srpna 2002 do 24 hodin dne 22. srpna 2002.*“ (Rozhodnutí č. 373/2002 Sb.)

²³ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/cizinci-kteri-prekroci-hranice-cr-budou-kontrolovani-na-priznaky-infekcniho-onemocneni/>

²⁴ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/pocet-pacientu-s-koronavirem-vzrostl-o-25-novych-pripadu-celkem-je-nakazenych-63-osob/>

²⁵ Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/v-souvislosti-s-vyhlasenim-nouzoveho-stavu-se-zakazuji-akce-s-ucasti-presahujici-vice-nez-30-osob-omezuje-se-take-pritomnost-verejnosti-ve-vybranych-zarizenich/>

Druhé vyhlášení nouzového stavu bylo taktéž při povodních, ale v roce 2006 kdy vláda pro území: „*Jihočeského, Středočeského, Ústeckého, Pardubického, Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlých povodní na dobu od 23.00 hodin dne 2. dubna 2006 do 24.00 hodin dne 10. dubna 2006.*“ (Rozhodnutí č.121/2006 Sb.)

Třetí vyhlášení nouzového stavu nastalo po zasažení orkánem v lednu 2007, který vláda vyhlásila pro území: „*Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Trutnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy, na dobu od 05.00 hodin dne 25. ledna 2007 do 24.00 hodin dne 5. února 2007.*“ (Rozhodnutí č. 11/2007 Sb.)

Poslední nouzový stav před pandemií COVID-19 byl vyhlášen: „*v roce 2013 na dobu od 21.00 hodin dne 2. června 2013 do odvolání a to pro území: Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Středočeského kraje, Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje, Ústeckého kraje a hlavního města Prahy z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy.*“ (Rozhodnutí č. 140/2013 Sb.)

2.2.2 Nouzový stav a jeho mimořádná opatření v České republice

„*Vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky nouzový stav na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů.*“ (Usnesení č. 69/2020 Sb.)

Za tuto tzv.: „první vlnu“ byl nouzový stav prodloužen téměř dvakrát. První vyhlášení nouzového stavu, bylo původně na 30 dnů, tedy jak již bylo zmíněno výše, od 12. března 2020 do 10. dubna 2020. Ale vzhledem k stále nezlepšující se situaci, byl dne 7. dubna 2020 nouzový stav prodloužen do 30. dubna 2020. Dne 28. Dubna 2020 došlo k opětovnému prodloužení stavu nouze do 17. května 2020, šlo ale o poslední prodloužení a po uplynutí tohoto data byl ukončen. (Usnesení č. 156/2020 Sb., usnesení č. 219/2020 Sb.)

Mimořádná opatření, která byla v souvislosti s šířením nákazy zavedena, se týkala: „*Omezení volného pohybu, opatření v oblasti cest do a ze zahraničí, opatření na státních hranicích, opatření o zákazu kulturních, sportovních akcí, opatření v oblasti maloobchodu, opatření v oblasti školní docházky a vzdělávacích akcí, opatření v dopravě, opatření v sociální oblasti, opatření v oblasti zdravotnictví, omezení v oblasti činnosti úřadů a samospráv, opatření v oblasti zajišťování bezpečnosti a vězeňské služby.*“ (Státní správa, Vyhlášení nouzového stavu co aktuálně platí [online])

Z důvodu rozsáhlosti opatření jsou uvedena pouze ta, která, dle mého názoru, postihla každého z nás. Mimořádná opatření (dle Státní správy, Vyhlášení nouzového stavu co aktuálně platí [online]):

Nařízení týkající se omezení volného pohybu: Tímto nařízením byl zakázán volný pohyb osob na celém území České republiky. Výjimky byly uděleny pro: cesty do zaměstnání, pro nezbytné cesty za rodinou, cesty nezbytně nutné k obstarání základních životních potřeb, včetně potřeb příbuzných a osob blízkých (např. nákup potravin, léků a zdravotnických prostředků), cesty nezbytně nutné k zajištění péče o děti, o zvířata a další. Osoby, které pobývaly na území České republiky, měly nařízeno, aby omezily pohyb na veřejně dostupných místech na nezbytnou dobu a pobývaly jen v místě svého bydliště s výjimkou výše zmíněných případů, mimo bydliště, bylo nařízeno pohybovat se pouze s ochrannými prostředky dýchacích cest. Dále bylo nařízeno, aby lidé omezili kontakty s ostatními osobami, pobývaly na veřejně dostupných místech nejvýše v počtu dvou osob, výjimku tvořili členové domácnosti, pracovní kolektiv aj., přičemž při kontaktu s těmito osobami, je nutné zachovávat si odstup – nejméně 2 metry.

Opatření v oblasti cest do zahraničí: Opatřením bylo všem cizincům, kteří přijeli z rizikové oblasti výskytu COVIDU-19, zakázáno vstoupit na území České republiky. Výjimku tvořili cizinci, kteří zde měli přechodný pobyt (nad 90 dnů) či pobyt trvalý. Bylo zakázáno vycestovat z České republiky, což platilo pro občany České republiky či cizince s trvalým nebo přechodným pobytem na území ČR. Nařízení neplatilo pro osoby, kterým byla udělena výjimka, například zaměstnanci v nákladní či letecké dopravě nebo přeshraniční pracovníci, tzv. pendleři. Osobám, které měly tuto výjimku, bylo nařízeno při přechodu státní hranice podstoupit kontrolu na příznaky infekčního onemocnění. Po návratu do ČR museli pendleři absolvovat nařízenou čtrnácti denní karanténu.

Opatření v oblasti školní docházky a vzdělávacích akcí: Zakázána byla osobní přítomnost žáků na hromadných formách výuky a zkoušek na základních, středních a vyšších odborných školách, školských zařízeních a akcích, které tyto školy pořádají. Zákaz se stejným znění platil i pro základní umělecké školy, jazykové školy aj.

Opatření v sociální oblasti: Studentům studujících v denní formě na vyšších odborných a vysokých školách, jejichž obory vzdělání jsou zaměřené na sociální práci, sociální pedagogiku, sociální a humanitární práci, charitní a sociální činnost a další, byla nařízena pracovní povinnost. Registrovaným poskytovatelům sociálních služeb podle zákona o sociálních službách (centra denních služeb, týdenní stacionáře, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny) bylo nařízeno přerušit poskytování těchto služeb po dobu trvání nouzového stavu. Osobám, kterým jsou sociální služby poskytovány, bylo po dobu trvání nouzového stavu nařízeno zákaz vycházet mimo objekt či areál zařízení, v němž jsou tyto sociální služby poskytovány (domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem). Seniorům, bylo doporučeno, neopouštět po dobu trvání nouzového stavu svá obydlí, s výjimkou návštěvy zdravotnického zařízení za účelem zajištění neodkladné zdravotní péče. Starostům obcí se nařídila povinnost zajistit těmto osobám pomoc při zvládnání základních životních potřeb, včetně nákupů potravin a léků. Opatření dále obsahovalo změny v zákoně o nemocenském pojištění a další.

3 Mediální konstrukce reality

Následující kapitola je zaměřena na popis mediální konstrukce reality. Navazující podkapitola se věnuje nastolování témat (neboli agenda-setting), které v době pandemie, média využívaly pro svůj prospěch a v neposlední řadě je popsáno, jak lze poznat důležitost daného článku v novinovém sdělení. Nicméně pojmem, bez kterého by tato kapitola nebyla řádně popsána, jsou „média“, proto je nejdříve stručně nastíněna právě tato definice.

Pod pojmem „*média*“ si můžeme představit především tisk, rozhlas a televizi. Slovo médium pochází z latiny a znamená prostředek, prostředníka – tedy to, co něco zprostředkovává či zajišťuje, proto se s tímto pojmem můžeme setkat i ve fyzice, chemii či právě v teorii sociální komunikace. A právě obory, věnující se různým projevům komunikace, ať už máme na mysli projevy mezilidské či projevy sociální komunikace, se označují pojmem média, čili to, co zprostředkovává někomu nějaké sdělení, tedy médium komunikační. (Jiráček, Köpplová, 2003, s. 15-16)

Thomson (2004, str. 15) uvádí, že: „*Veškeré lidské společnosti se věnují ať už produkování či výměně informací. Od nejstarších forem používání gestikulace a přirozeného jazyka až po současný rozvoj moderních technologií byly vždy produkce, shromažďování a šíření informací ústředními rysy společenského života.*“

Jak píše Potter (dle Jiráček, Köpplová, 2009, s. 322): „*Média jsou neprostupující a jsou všude kolem nás jako počasí. A jako počasí je i vlivy médií těžké předvídat, jelikož těchto vlivů je velký počet a jejich vzájemné vztahy velmi složité.*“ Podle autorů Potterova poznámka vystihuje základní problém spojený s poznáním působení médií. Autoři, uvádějí, že si jsou vědomi toho, že ať už je toto působení na jednotlivce či společnost jakkoliv zřejmé, je velmi obtížné vyložit povahu tohoto vlivu a téměř nereálné tuto povahu dokázat. (Jiráček, Köpplová (2009, s. 322)

Jiráček a Köpplová (2009, s. 322-324) dále zmiňují, že tato nejistota, ohledně podstaty působení médií se rozděluje na tři zdroje:

1. Prvním zdrojem je *různorodost pohledů na média a mediální komunikaci*: V každém pokusu vyložit či změřit působení médií je obsažen nějaký předpoklad o povaze vztahu médií a k tomu, na co působí. Příkladem je uvedeno to, že jinak vnímá vliv médií (př. reklamní sdělení) politik, který usiluje o prosazení zákazu reklamy na

tabákové prostředky a jinak jej bude vnímat celebrita, která se snaží vrátit na výsluní po pobytu v protialkoholické léčebně vystavená faktu, že jasných projevů neúspěchu léčby si média všímají až moc.

2. Dalším zdrojem je uvedena *veskrze společenská povaha mediální komunikace*: Přičemž nejkompexnějším sociálně-komunikačním procesem je právě mediální komunikace, která se od jiných činností oddělit nedá, je s nimi ve stálé interakci, reaguje na ně, vnímá jejich reakce a poté na ně opět reaguje. Z hlediska působení není snadné tento proces oddělit od jiných (spolu)působících faktorů. Vnímáme například to, že se politická komunikace v demokratických poměrech přizpůsobuje mediální komunikaci příkladem je uvedena personalizace a celebritizace politiků, přičemž současně zaznamenáváme, že média toto přizpůsobení vnímají jako rys politiky, nikoli jako důsledek svého vlivu – a právě tím z něj činí autonomní jev a dále jej hodnotí.
3. Posledním zdrojem je *proměňující se povaha samotných médií*: Média jsou neustále se rozvíjející a proměňující systém, jejichž vnitřní dynamika vývoje, je daná nejen společenskými a ekonomickými podmínkami, ale i možnostmi z technologického hlediska. Skutečnost toho, že se nabídka mediálních produktů stále proměňuje a že média mění své postavení ve společnosti, ztěžuje hledání odpovědí, které se týkají otázky povahy a podoby působení médií.

Sedláková (In: Foret, Lapčík, Orság, 2008, str. 148), si pokládá otázku: „*Jak popsat vztah mezi mediálními sděleními a vnějším světem?*“ zda „*Existuje rozdíl mezi realitou žitou – vnější – a realitou mediální, nebo se vzájemně překrývají či doplňují?*“ a „*V čem spočívá reprezentace reality v médiích?*“ Dle Sedlákové (In: Foret, Lapčík, Orság, 2008, str. 148) můžeme v kontextu mediálních studií odlišit dva protikladné přístupy, které vysvětlují zprostředkování reality v médiích:

1. První je označení „reprezentovat“ ve smyslu zastupovat a znázorňuje mediální obrazy jako ty, které zastupují nějakou událost či osobu. Předpokladem tohoto přístupu je předchozí existence reality, kterou média zachycují, ale také odrážejí. Přičemž toto pojetí zdůrazňuje otázky, které mají souvislost s tím, jak je jistý jev či událost v médiích zobrazována a zohledňuje jejich vztah k sociální realitě. Když zkoumá mediální obsahy, pokládá za důležité sledovat rozdíl, který je mezi skutečností a tím, jak je tato skutečnost prezentována v médiích.

2. A druhý význam „reprezentovat“ může znamenat něco prezentovat nebo opakovaně zobrazovat. Tato souvislost je spíše o tom, jak je představen okolní svět, čímž můžeme zdůraznit proces vytváření reality v rámci daného mediálního sdělení. Přesto, že se nám zobrazení může zdát jako skutečné, tak jde pokaždé o konstrukci, která vznikla na základě rozhodnutí co a z jakého úhlu zaznamenat, jak materiál zpracovat aj.

Již ve 20. století Walter Lippmann (dle Sedlákové, in: Foret, Lapčík, Orság, 2008, s. 149) tvrdil, že společnost jedná podle toho, co si na základě obrazů, které jim tisk předkládá, myslí, že se událo, ale ne podle toho co se událo. Tyto obrazy ale často s tím, co se skutečně událo, mají jen málo společné. Mediální sdělení poté nejen obohacují a rozšiřují, ale tvarují či směřují. (Sedláková, in: Foret, Lapčík, Orság, 2008, s. 149)

V polovině 70. let pak Schulz (dle Sedlákové, in: Foret, Lapčík, Orság, 2008, s. 149-150) ve stati *Konstrukce reality ve zpravodajství* ukázal, jak se mohou mediální obrazy stávat reálnými ve svém působení. Jelikož svět, který vytváří média, nahrazuje pro příjemce vnější realitu, k níž z větší části nemají jiný přístup, a proto předložené zprávy vnímají a zpracovávají jako jistou skutečnost, kterým se ve svém dosahu stává. (Sedláková, in: Foret, Lapčík, Orság, 2008, s. 149-150)

3.1 Role médií v době pandemie a agenda setting

Média nám mohou nabízet mnohá pojetí společenské reality. Jedním ze způsobů, jimiž je rámec pro vidění světa vytvářen, je „*nastolování témat*“ (agenda-setting), které obzvlášť v době pandemie, hrálo důležitou roli.

S termínem nastolování témat neboli „*agenda-setting*“ přišli McCombs a Shaw (dle McQuail a kol., 2002, s. 388) při snažení se o to, aby našli konkrétnější označení pro jev, který se dlouhodobě zkoumal v souvislosti s předvolební kampaní. Lazarsfeld a kol. (dle McQuail a kol., 2002, s. 388) hovoří o tomto jevu jako o schopnosti „*vytvářet témata*“. Autoři McQuail a kol. (2002, s. 388) jako příklad uvádějí situaci, kdy politici volí takové postupy, kterými se prosazují a svým způsobem tím ovlivňují veřejné mínění. (McQuail a kol., 2002, s. 388)

Trenaman a McQuail (dle McQuail a kol., 2002, s. 388) upozornili na to že: „*důkazy svědčí velmi silně pro to, že lidé přemýšlejí o tom, co je jim řečeno, ale na žádné úrovni si nemyslí to, co jim je řečeno.*“

Larson (dle Škodové, in: Škodová, Červenka, Nečas a kol., 2008, str. 12-13) tvrdí, že teorie agenda-setting je založená na předpokladu, že silný vliv na veřejnou agendu (to, co lidé

vnímají, o čem diskutují a na co soustředí svoji pozornost) mají masová média a jejich zveřejněná témata a obsahy. Pokud budou média neustále zmiňovat nějaké téma (COVID-19, nezaměstnanost) pak i lidé (neboli publikum) budou toto téma pokládat za důležité a budou jej zmiňovat ve své vlastní agendě. (Škodová, in: Škodová, Červenka, Nečas a kol., 2008, str. 13)

Jestliže nám, jako těm co přijímají informace, dokáží média nastavovat, co se nám má zdát důležité či nejdůležitější, a dokáží soustředit naši pozornost na různá témata, které chtějí, abychom vnímali jako prioritní, tak nás mohou ovlivňovat i v mnoha dalších věcech. K posunu od vymezení mediálních témat k formování názorů již nestačí tak mnoho a k této „výuce“ či „učení se“ reality z médií skutečně dochází. (McQuail a kol., 2002, s. 393) *„Základní proces, který při tom probíhá, lze popsat obecným pojmem „definování situace“ a jeho důležitost vystihuje výrok W. I. Thomase: „pokud lidé definují situace jako reálné, pak tyto situace ve svých důsledcích reálné jsou.“* (McQuail a kol., 2002, s. 393)

Výše uvedený příklad situace, je z mého úhlu pohledu dobrý k tomu, přiblížit čtenářům jak agenda setting skutečně funguje. Přičemž tento příklad vytváří otázku, jak velkou moc musela média mít při příchodu pandemie, kdy nikdo nic netušil a obraz o situaci byl lidmi vytvořen na základě toho, co bylo prezentováno v médiích. Vlastní zkušenosti ukázali, že od té doby, co se objevily první případy onemocnění COVID-19, nebylo ze strany novin, televize, rádia slyšet o ničem jiném a když se na zmíněnou situaci dívám s odstupem času, tak se upřímně divím, že svět tuto situaci „zvládl“ relativně dobře, když první zprávy o COVIDU-19 nám média prezentovali tak, že ukazovala jak lidé ve městě Wu-chan v Číně (místo kde pandemie propukla) umírají na ulici. Každopádně je důležité uvědomit si, jak velkou moc a vliv mají média v souvislosti s nastolováním témat, nejen v ovlivňování například voleb, ale i v tom, že tato agenda, ať už chceme nebo ne, ovlivňuje názory každého z nás. A v době, jako je pandemie COVID-19, kdy jsou právě média ta, co mohou vyvolat strach a ovlivnit, jak bude společnost k pandemii přistupovat, je toto nastolování témat v nesprávných rukou dosti nebezpečný nástroj.

3.2 Média a nezaměstnanost

Co jsou to média, již bylo popsáno výše (viz kapitola 3) ovšem tato práce je zaměřena na články soustředující se na nezaměstnanost otisknuté v novinovém deníku Mladá fronta DNES, proto se v této kapitole pozornost soustřeďuje na tištěná média a jejich specifika. Tato

kapitola může pomoci při výzkumné části, kde je důležité, vědět, jak poznat důležitost daného tématu a článku ve vybraném deníku.

V průběhu 19. století se noviny jako komunikační prostředek začaly stávat zdrojem sdělení o událostech pro stále větší počet lidí. Bylo to hlavně díky technologické inovaci společně s rozvojem distribučních možností a nárůstu potenciální čtenářské obce. Čímž vznikly nové skupiny potenciálních čtenářů, kteří sice uměli číst, ale byly to málo vzdělání čtenáři a tak se těmto lidem obsahy musely přizpůsobit. Díky čemuž se začaly rozvíjet dva typy periodik. Prvním typem byly tzv: „*seriózní listy*“ určené pro majetnější a vzdělanější a tím druhým pak tzv: „*masový tisk*“, který cílil na čtenáře nižších vrstev a využíval výraznější grafickou podobu a také se zde rozvíjelo využití ilustrací. V českých zemích se pro pojem masový tisk užíval bulvární tisk a k jeho rozvoji zde došlo až ve druhé polovině dvacátých let 20. století. Spolu s rozvojem tisku došlo k řadě změn v komunikaci. Postupně se začala tvořit nová skupina lidí, kteří měli za úkol shromažďovat, třídit, zpracovávat a nabízet zprávy, přičemž tato jejich aktivita položila základy žurnalistiky. (Jirák, Köpplová, 2003, s. 29-32)

Podle tvrzení od Roberta Parka (dle McCombse, 2009, s. 26), nás zprávy nejen že upozorňují na to, co nového se stalo či změnilo mimo naši přímou zkušenost, ale dělají toho mnohem víc. Editoři a vedoucí zpravodajství důkladným způsobem vybírají, které zprávy zveřejní a tím ovlivňují to, jaká témata budeme brát jako nejdůležitější a právě tato schopnost se označuje jako již zmíněná „*schopnost zpravodajských médií nastolovat agendu*“. (McCombs, 2009, s. 26)

Novinová sdělení nám dokonce říkají jaká je významnost určitého tématu v denní agendě. Jak je dané téma významné nám média prezentují nejen tím, že dají nejdůležitější zprávu na titulní stranu, ale podstatnou roli hraje i velikost nadpisu, nebo délka samotné zprávy. Navíc pokud se nějaké téma objevuje v jakémkoliv zpravodajství den za dnem, znovu a znovu je zbytečné konstatovat, jaká důležitost je tomuto sdělení udělena. (McCombs, 2009, s. 26)

4 Metodologie výzkumu

V této kapitole je podrobně popsán, průběh celého výzkumu. Je zde popsáno, jaké byly nastaveny cíle, jaká byla zvolena výzkumná metoda a jak byla daná data, která byla k výzkumu nezbytná, sbírána. Závěrem jsou prezentovány získané výsledky a taky to, jaký může mít daný výzkum využití pro sociální práci.

4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem výzkumné části bakalářské práce bylo analyzovat proměnu mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností vybraného deníku (Mladá Fronta Dnes) v době před pandemií (12. března 2019 – 30. dubna 2019) a v době pandemie (12. března 2020 – 30. dubna 2020). Proto **hlavní výzkumná otázka** zněla: Proměnila se konstrukce mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností v deníku Mladá fronta DNES v době před pandemií a v době pandemie?

Vedlejší výzkumné otázky:

- 1) Kolik článků na téma nezaměstnanost bylo v Mladé frontě DNES za zkoumané období zveřejněno?
- 2) Jaké žánry nejčastěji pojednávaly o nezaměstnanosti za zkoumané období v Mladé frontě DNES?
- 3) Na jaké pozici se články o nezaměstnanosti za zkoumané období v Mladé frontě DNES nejčastěji vyskytují?
- 4) Kolik prostoru je článkům na téma nezaměstnanost za zkoumané období v Mladé frontě DNES věnováno?
- 5) Kolik článků za zkoumané období v Mladé frontě DNES dává nezaměstnanost do souvislosti s pandemií COVID-19?
- 6) Jaké bylo vyznění článků o nezaměstnanosti v Mladé frontě DNES za zkoumané období?

4.1.1 Operacionalizace

VO1: Kolik článků na téma nezaměstnanost bylo v Mladé frontě DNES za zkoumané období zveřejněno?

Počtem článků, přičemž jsou zahrnuty i inzeráty na téma nabídky pracovních míst, je zde myšleno, kolik článků v jakékoli souvislosti s nezaměstnaností, bylo objeveno v deníku Mladá fronta DNES a regionální příloze Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, za zkoumané období: 12. března 2019 – 30. dubna 2019 a 12. března 2020 – 30. dubna 2020.

VO2: Jaké žánry nejčastěji pojednávaly o nezaměstnanosti za zkoumané období v Mladé frontě DNES?

Nejčastěji zde znamená první 3 nejčastější žánry, které se objevovaly (1. místo – nejčastější žánr, 2. místo – druhý nejčastější žánr a 3. místo – třetí nejčastější žánr) v deníku Mladá fronta DNES a regionální příloze Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov za zkoumané období.

Pro výzkumné účely práce bylo rozlišeno 5 žánrových kategorií, ke kterým byly jednotlivé články v souvislosti s nezaměstnaností přiřazeny. Jedná se o žánry: 1) Zpráva/Riport/Rozšířená zpráva/Krátká zpráva, 2) Komentář, 3) Glosa/Fejeton/Sloupek, 4) Interview, 5) Inzerát

Zpráva přináší odpovědi na otázky co, kdo, kdy, kde, jak a proč (popřípadě další). Většinou se jedná o objektivní informace – co se dělo. Musí obsahovat: poutavý titulek, domicil (místo kde se událost stala), značku (nebo úplný podpis) autora a vlastní text obsahu, přičemž do ní nepatří názor autora (to se nevztahuje na interpretaci a analýzu faktů, které autor dělá). Struktura textu jde od nejdůležitějších informací k těm nejméně podstatným, píše se v minulém čase a měla by vycházet ze dvou a více zdrojů. (Čuřík a kol., 2014, s. 76-78)

Riport je rozsáhlejší než běžná zpráva, podobající stručnému referátu a obsahuje doplňující informace. (Minářová, 2011, s. 245)

Rozšířená zpráva obsahuje informace, které doprovázejí určitou událost, rozšířená je o konkrétnější popis a o okolnosti a podmínky dané události. (Minářová, 2011, s. 245)

Krátká zpráva bývá v novinách zobrazena pár větami, většinou v jednom či dvou sloupcích. Nejčastěji odpovídá na otázku co (co se stalo), přičemž tohle je nejdůležitější informace, kterou čtenář má dostat. (Čuřík a kol., 2014, s. 74)

Komentář většinou rozvíjí události z předchozího dne, týdne, o kterých tisk již základní informace podal. Rozvíjí je jak o nové informace, tak i o názory autora či názory jiných. Text obsahuje celé jméno autora, někdy i jeho fotografii. (Minářová, 2011, s. 248)

Glosa je stručná poznámka vyjadřující buď souhlasný či zamítavý postoj, často kritická až ironická, nebo humorná. (Minářová, 2011, s. 248)

Fejeton čtenáře vtipně a ironicky informuje o aktuální události. Autor se nad danou skutečností nově zamýšlí a tím tak přináší exkluzivní pohled na věc, dnes už jej v tisku můžeme vidět méně. (Minářová, 2011, s. 250-251)

Sloupek představuje stručný útvar obsahující jednu myšlenku či jednoduché sdělení. Nezabývá se nejdůležitějšími problémy, ale je aktuální bezprostřední reakcí autora na úsek životní reality. (Minářová, 2011, s. 251)

Interview je podobné zprávě, ovšem je formou dialogu, vedený žurnalistem s daným respondentem. Klasická struktura zpravodajského rozhovoru (interview) je otázka – odpověď. (Čuřík a kol., 2014, s. 97-99)

Inzerát plní funkci informativní, přesvědčovací a získávací. (Minářová, 2011, s. 246)

VO3: Na jaké pozici se články o nezaměstnanosti za zkoumané období v Mladé frontě DNES nejčastěji vyskytují?

Slovem nejčastěji se zde rozumí první 3 nejvíc vyskytovaná čísla stran (1. místo – nejčastější číslo strany, 2. místo – druhé nejčastější číslo strany a 3. místo – třetí nejčastější číslo strany), která obsahovala články o nezaměstnanosti za zkoumané období v Mladé frontě DNES spolu s regionální přílohou Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov.

Pozicí je zde myšleno číslo strany (číslováno číslicemi 2, 3, 4 ... popřípadě titulní strana), které bývá uvedeno v horní liště daného periodika, společně s názvem a datem. Každý článek tak měl přidělenou stranu, čímž bylo zjištěno, jak velkou míru významnosti média daným článkům věnovala před pandemií a v době pandemie. Jelikož i prostřednictvím umístění konkrétního článku v tisku nám média sdělují jak důležitý daný článek ve skutečnosti je.

VO4: Kolik prostoru je článkům na téma nezaměstnanost za zkoumané období v Mladé frontě DNES věnováno?

Prostorem je zde myšlena plocha celého článku, včetně titulku, obrázků, grafů atd. Z výšky a šířky článku (přičemž tyto rozměry byly měřeny pravítkem ve Vědecké knihovně v Olomouci) byl vytvořen jeho obsah (výška krát šířka) a tím bylo zjištěno kolik prostoru (v cm²) bylo konkrétnímu článku věnováno. Následně byl stejným postupem zjištěn obsah všech nalezených článků a ty pak byly sečteny, tím bylo zjištěno kolik prostoru celkem je daným článkům v Mladé frontě DNES a regionální příloze Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov věnováno.

VO5: Kolik článků za zkoumané období v Mladé frontě DNES dává nezaměstnanost do souvislosti s pandemií COVID-19?

Články byly analyzovány jak z deníku Mladá fronta DNES, tak i z regionální přílohy Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov.

Každý nalezený článek byl rozdělen do tří kategorií: 1) souvislost s pandemií COVID-19, 2) nemá souvislost s pandemií COVID-19, 3) nelze určit.

V případě, že článek byl v souvislosti s pandemií, znamenalo to, že konkrétní článek za nezaměstnanost vinní pandemii COVID-19, že zde byla nezaměstnanost zapříčiněna pandemií.

Pokud článek nebyl v souvislosti s pandemií, byla zde nezaměstnanost zapříčiněna nějakým jiným jevem, nebo zde šlo o články z roku 2019, které s pandemií COVID-19 nemohly mít souvislost, neboť vypukla až v roce 2020.

Pokud tuto souvislost nešlo určit, bylo to zapříčiněno tím, že do zkoumaných jednotek byly zařazeny i inzeráty, které nabízejí volná pracovní místa a ty nelze do této souvislosti zařadit.

VO6: Jaké bylo vyznění článků o nezaměstnanosti v Mladé frontě DNES za zkoumané období?

Analýza článků byla jak z deníku Mladá fronta DNES, tak i z regionální přílohy Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov.

Vyznění článku v souvislosti s nezaměstnaností mohlo mít tři kategorie: 1) pozitivní nezaměstnanost, 2) negativní nezaměstnanost, nebo vyznění z daného článku 3) nelze určit.

Pozitivní nezaměstnaností zde bylo myšleno to, že nezaměstnanost nenarůstá a výhledy do budoucna ukazovaly, že se situace ohledně nezaměstnanosti nebude zhoršovat a počet nezaměstnaných osob nebude přibývat.

Za negativní nezaměstnanost zde bylo považováno, že nezaměstnanost narůstá, nezaměstnaných osob bude přibývat a nezaměstnanost v budoucnu ještě poroste.

Pokud vyznění článku nebylo možné určit, bylo to zapříčiněno tím, že do zkoumaných jednotek byly zařazeny i inzeráty, které nabízejí volná pracovní místa a ty nelze do této souvislosti zařadit.

4.2 Popis výběru vzorku

Výběr deníku Mladá fronta DNES byl zvolen na základě důležitého kritéria, že tento deník patří mezi nejčtenější v České republice. Ukazují to nejnovější data výzkumu MEDIA PROJEKT – realizovaného společnostmi MEDIAN a STEM/MARK zveřejněného Unii vydavatelů a Asociací mediálních agentur (ASMEA) za rok 2020 (V období od 1. 1. 2020 - 17. 12. 2020), kdy je čtenost celostátního vydání deníku MF DNES na jeden výtisk 466 000. (MEDIA PROJEKT: 1. 1. 2020 - 17. 12. 2020 [online])

4.3 Popis výzkumné metody

Základní metodou pro výzkumné účely této práce byla zvolena komparativní obsahová analýza mediálního obsahu, prostřednictvím které byly zkoumány články z deníku Mladá fronta DNES a regionální přílohy Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, ve kterých se v jakémkoliv podání objevily články v souvislosti s nezaměstnaností.

Použitím této komparativní obsahové analýzy bylo zjištěno, zda a jak se proměnil mediální obsah v souvislosti s nezaměstnaností, vybraného deníku (Mladé fronty DNES) v době před pandemií a v době pandemie. Komparativní analýza proto, že byly srovnány dvě obsahové analýzy mediálního obsahu, jedna za rok 2019 a druhá za rok 2020. Konkrétněji bylo zkoumané období stanovené takto: pro rok 2020 (období v době pandemie) bylo vymezeno od 12. března 2020 do 30. dubna 2020, kdy přišla tzv. „první vlna“ onemocnění a s ní i vyhlášení nouzového stavu na celém území ČR a jeho první prodloužení (nouzový stav byl vyhlášen od 12. března 2020 do 10. dubna 2020, poté prodloužen do 30. dubna 2020 a poslední prodloužení bylo do 17. května 2020).

Původně mělo být zkoumané období až do 17. května 2020, kdy po uplynutí tohoto období nouzový stav skončil, ale z důvodu nedostupnosti svázané vazby Mladé fronty DNES za květen 2020 to nebylo možné a zkoumané období bylo nucené zkrátit.

A jelikož bylo nezbytné srovnat stejné období v době před pandemií, tak byl zvolen rok, který pandemii předcházela tedy rok 2019, 12. březen 2019 – 30. duben 2019.

Tato výzkumná metoda byla zvolena vzhledem ke stanovenému cíli a pro jeho naplnění byla nejvhodnější. Předtím, než byla pozornost věnována samotnému popisu metody obsahové analýzy, tak bylo pomocí odborné literatury definováno, co je to komparace.

Dle Sedlákové (2014, s. 25) je „základem komparace hledání společných či shodných nebo naopak rozdílných vlastností zkoumaných jevů.“ Rozdíl mezi komparací od prostého srovnání spočívá v zásadě v tom, že komparace má přísnější pravidla, musí být určen její objekt a cíl a v neposlední řadě musí být předem stanovena kritéria komparace zkoumaných objektů. Tato metoda se využívá například ve statistice či politologii. (Sedláková, 2014, s. 25)

Sedláková (2014, s. 291) dále uvádí, že obsahová analýza bývá stručně charakterizována jako: „výzkumná technika pro kvantitativní, systematický a objektivní popis zjevného obsahu komunikace.“ Cílem této výzkumné metody je: „snaha vypovídat o velkých souborech dat, což je nezbytné pokud chceme získat širší přehled o pokrytí daného tématu v mediální krajině, zjišťovat dlouhodobé trendy v mediálním zobrazování určitých jevů či skupin nebo komparovat jejich reprezentace v různých typech médií.“ (Sedláková, 2014, s. 291)

4.4 Popis techniky sběru dat

V bakalářské práci byly analyzovány články z deníku Mladá fronta DNES a regionální přílohy Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, ve kterých se pozornost zaměřovala na jakékoli články, které se objevily v souvislosti s nezaměstnaností. Je důležité zmínit, že do těchto článků byly zahrnuty i nabídky pracovních míst (tzn. inzeráty).

Přesto, že je vyhledávání v tištěných vydáních periodik časově náročnější, tak byla tato technika zvolena. Důvodem bylo to, že zkoumané období, tj. od 12. března 2020 do 30. dubna 2020 a 12. března 2019 do 30. dubna 2019, nebylo natolik rozsáhlé, aby se tištěná periodika nedala prozkoumat. Navíc bylo předpokládáno, že počet článků o nezaměstnanosti za zkoumané období v roce 2019 nebude tak rozsáhlý a proto tato technika sběru dat byla jistotou, že budou objeveny veškeré články v této souvislosti. Což byla jedna z příčin, proč

nebyla zvolena například databáze Anopress. Tato databáze se jevila jako nespolehlivá vyhledat veškeré texty související s nezaměstnaností (obzvláště i zahrnuté inzeráty).

Dalším a nejdůležitějším důvodem, proč byla tato technika sběru dat zvolena, bylo to, že pro výzkumné účely práce bylo nutné články změřit a zjistit jeho rozměry, aby byly zodpovězeny výzkumné otázky, jako například kolik prostoru bylo danému tématu za zkoumané období věnováno, což by databáze Anopress neumožnila.

Nejprve byly články vyhledávány v oddělení Studovny vázaných novin ve Vědecké knihovně v Olomouci v deníku Mladá fronta DNES za období: březen, duben 2019 a březen, duben 2020. Články byly vyhledávány i v regionální příloze: Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov. Přičemž veškeré nalezené články, které souvisely s nezaměstnaností, byly pomocí pravítka změřeny (rozměr článku: výška a šířka): včetně titulku, obrázku, grafu, fotografie, dále byla zjištěna strana, na které se článek nacházel. Veškeré zjištěné informace byly průběžně zapisovány do předem vytvořené tabulky v programu Microsoft Office Excel a každý článek byl vyfocen pro pozdější účely.

Druhým krokem byly analyzovány sesbírané články, pomocí předem vytvořených výzkumných otázek. Bylo zjišťováno, kolik článků bylo za zkoumané období zveřejněno, jaké žánry nejčastěji pojednávaly o nezaměstnanosti, na jaké pozici (číslo strany) se články nejčastěji vyskytovaly, kolik prostoru (v cm²) bylo těmto článkům v daném deníku věnováno, kolik článků dávalo nezaměstnanost do souvislosti s pandemií COVID-19 a jaké bylo celkové vyznění těchto článků.

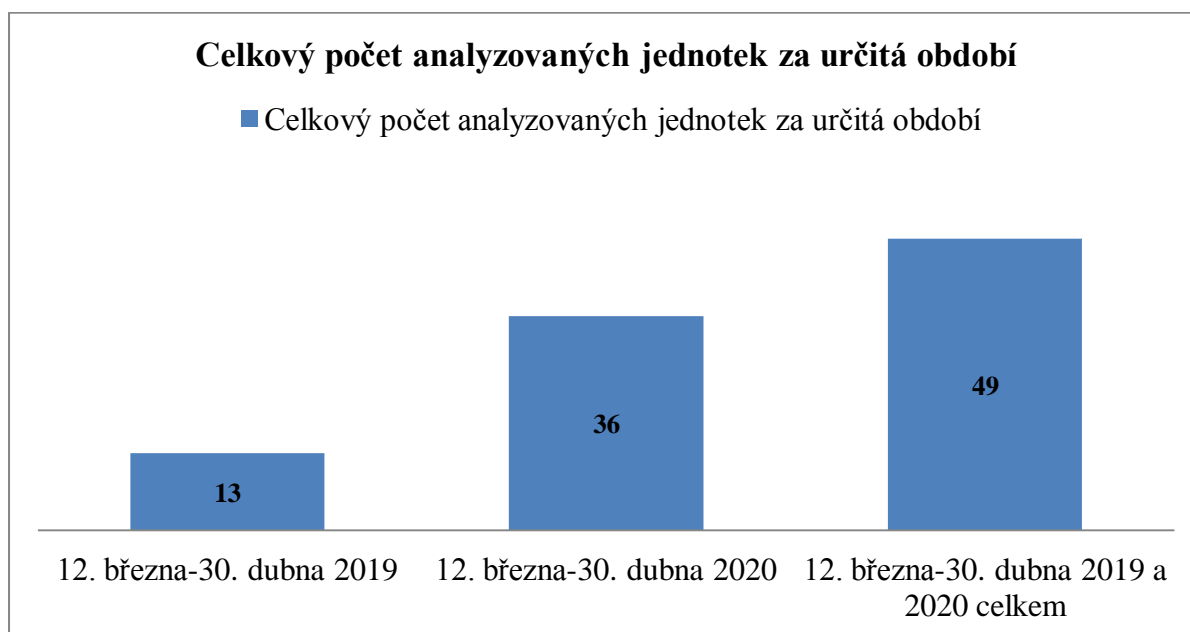
5 Prezentace výsledků výzkumu

5.1 Celkový počet analyzovaných jednotek

V roce 2019 bylo v Mladé frontě DNES za zkoumané období od 12. března 2019 – 30. dubna 2019 ve 41 zkoumaných vydáních zveřejněno pouze 13 článků, které měly nějakou souvislost s nezaměstnaností. Z toho bylo 9 článků nalezeno v regionální příloze: Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov.

Oproti tomu, ve stejném zkoumaném období, ale v roce 2020, byl počet článků v souvislosti s nezaměstnaností podstatně vyšší. Ve 41 zkoumaných vydáních Mladé fronty DNES za rok 2020 byl celkový počet nalezených článků 36 (z toho 22 regionální příloha). Tento počet článků je téměř trojnásobný oproti zkoumanému období z roku 2019.

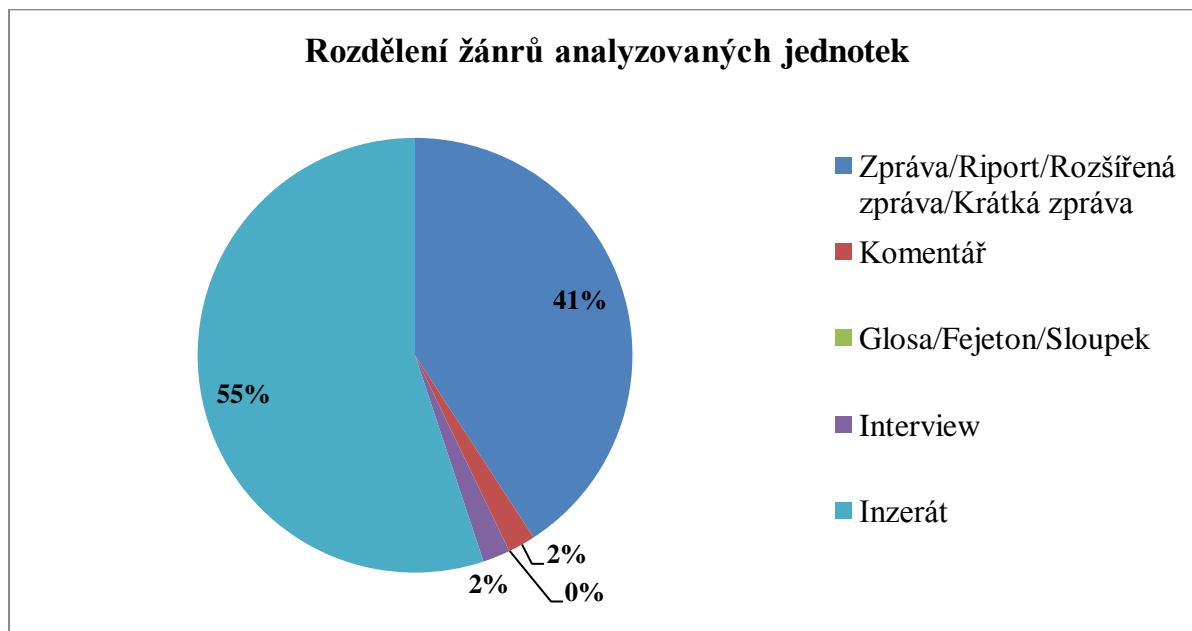
Celkový počet analyzovaných článků na téma nezaměstnanost za zkoumané období, z celkem 82 vydání Mladé fronty DNES a regionální přílohy Mladé fronty DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, je 49 článků. Celkový počet článků z pouze regionální přílohy Mladé fronty DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov je 31 a celkový počet článků za zkoumané období z Mladé fronty DNES bez regionální přílohy je pouhých 18.

Graf 5 - Celkový počet analyzovaných jednotek (Vlastní zdroj)

5.2 Žánry článků

V případě žánrů bylo zkoumáno 5 kategorií: 1) Zpráva/Riport/Rozšířená zpráva/Krátká zpráva, 2) Komentář, 3) Glosa/Fejeton/Sloupek, 4) Interview, 5) Inzerát. Následující graf (graf č. 6) zobrazuje, jaké žánry se u článků v souvislosti s nezaměstnaností ve zkoumaném období objevily.

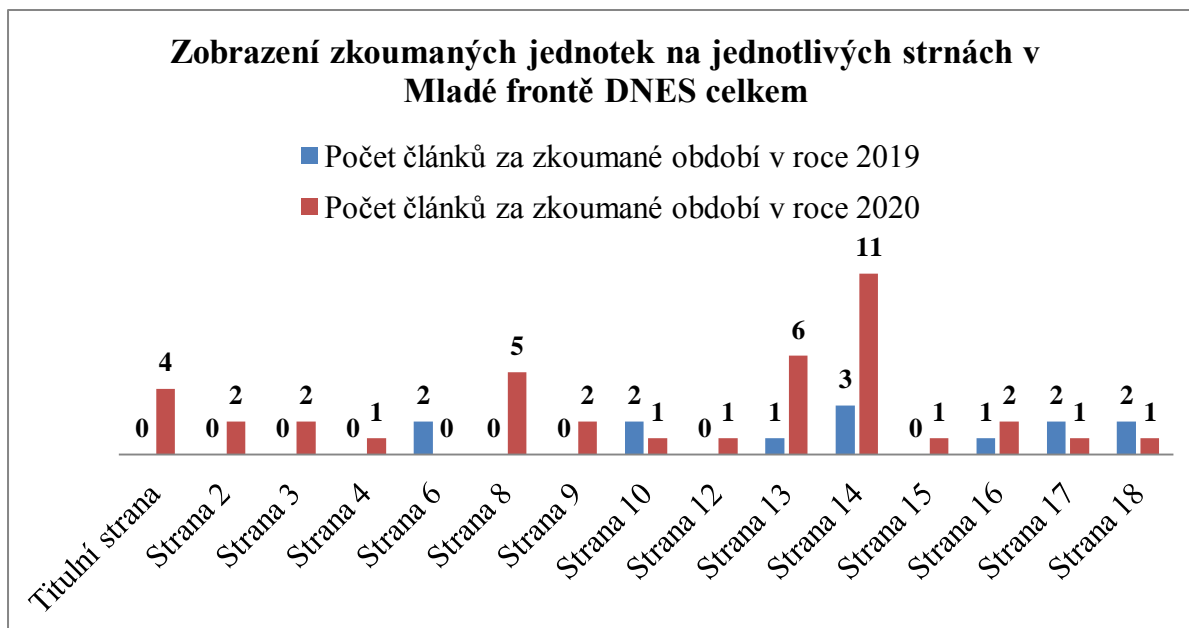

Graf 6: Rozdělení žánrů analyzovaných jednotek (Vlastní zdroj)

Na výše uvedeném grafu můžeme vidět, že nejčastěji se články (resp. zkoumané jednotky) v souvislosti s nezaměstnaností v Mladé frontě DNES a regionální příloze Mladé frontě DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, objevovaly v kategorii zpráva (20 článků) a inzerát (27), dále vidíme, že se objevily i kategorie: komentář (1) a interview (1). V kategorii Glosa/Fejeton/Sloupek nebyly zaznamenány žádné články v souvislosti s nezaměstnaností.

5.3 Pozice článků

Jak již bylo zmíněno výše (kapitola 4. 1. 1, VO3) pozicí byla myšlena strana, na které se daný článek nacházel. Následující graf (graf č. 7) obsahuje data, která znázorňují, jak se umístění článků v souvislosti s nezaměstnaností proměňuje ve srovnání s jednotlivými zkoumanými obdobími. V grafu č. 7 jsou zahrnuty i články, které se nacházely na stranách regionální přílohy: Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov. Články se objevily na stranách: titulní strany a dalších stran č.: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17 a 18.

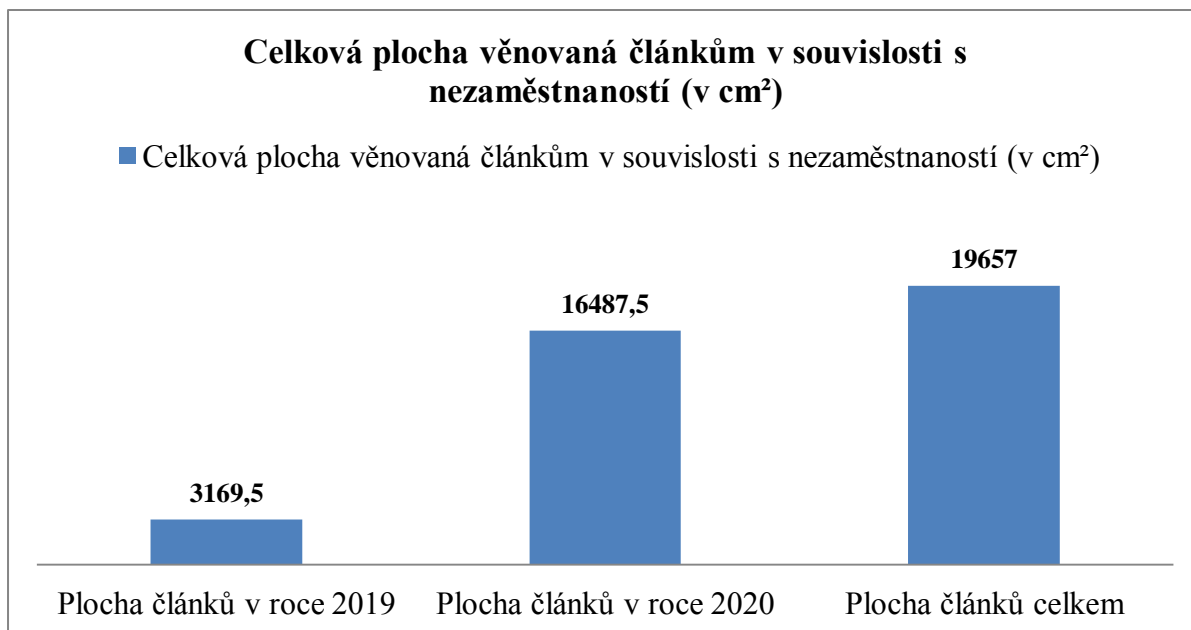
Graf 7: Pozice analyzovaných jednotek celkem (Vlastní zdroj)

Jak znázorňuje graf č. 7, tak nejčastěji se články týkající se nezaměstnanosti vyskytovaly na straně 14 (většinou inzeráty s nabídkou pracovních míst v regionální příloze), 13 (inzeráty ale i zprávy z regionální přílohy) a straně 8 (nejčastěji zprávy v Mladé frontě DNES) za zkoumané období v roce 2020.

Můžeme zde upozorovat zásadní proměnu v umístění článků o nezaměstnanosti v roce 2019 a 2020. Zobrazení zkoumaných článků za zkoumané období v roce 2019 na titulní straně je nulové, oproti tomu v roce 2020 zde byly umístěny hned 4 články (pokračující na stranách: 2 (dva články), 3 (jeden článek), 4 (jeden článek) týkající se nezaměstnanosti, na straně 8 můžeme vidět také velký rozdíl 5 článků v roce 2020, 0 článků v roce 2019, toto zobrazení klade obrovský důraz na to, jak se důležitost tohoto tématu proměnila s příchodem pandemie.

5.4 Prostor věnovaný článkům

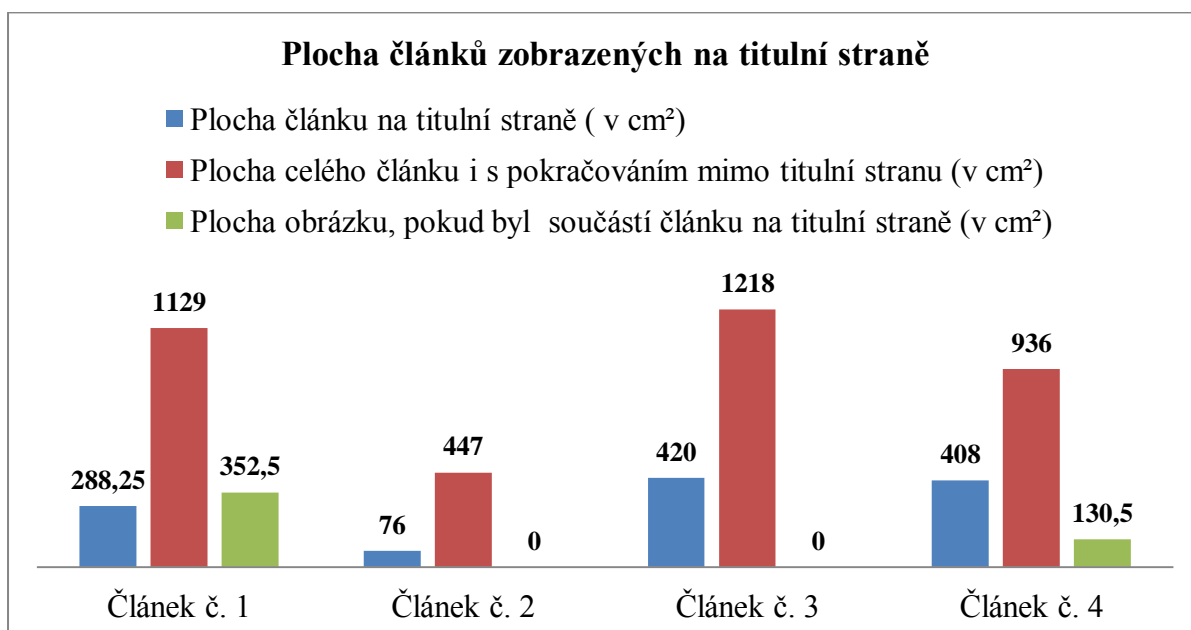
Vzhledem k tomu, že ve zkoumaném období v roce 2019, byl počet nalezených článků souvisejících s nezaměstnaností značně menší než za zkoumané období v roce 2020, je zřejmé který rok bude plochou svých článků v souvislosti s nezaměstnaností dominovat. Avšak v následujícím grafu (graf č. 8) je znázorněna plocha v cm², která je zkoumaným článkům v Mladé frontě dnes i regionální příloze věnována. Jsou zde srovnány plochy článků za zkoumaná období a následně je uvedeno kolik cm² daná plocha tvoří celkem.

Graf 8: Celkový prostor analyzovaných jednotek (Vlastní zdroj)

Výše zmíněný graf (graf č. 8) ukazuje, že v roce 2019 články, které se zobrazily v souvislosti s nezaměstnaností, zabíraly plochu o velikosti 3 169, 5 cm². Oproti tomu články, nalezené v roce 2020, svojí plochou pokryly značně větší část vybraného deníku a to o 13 318 cm², neboť plocha článků v roce 2020 zabírala 16 487,5 cm².

Vzhledem k překvapujícímu zobrazení 4 článků na titulní straně v roce 2020 (více graf č. 7), byl vytvořen následující graf (graf č. 9), znázorňující, jakou plochu zde tyto články zabíraly.

Graf 9: Plocha článků z titulních stran (Vlastní zdroj)

5.5 Články v souvislosti s pandemií COVID-19

V případě článků na téma nezaměstnanost, které jsou v souvislosti s pandemií, hraje důležitou roli rok 2020, jelikož až v tomto roce pandemie vypukla, je tedy zřejmé, že souvislost s rokem 2019 a pandemií COVID-19 nebude žádná.

Přesto, se za zkoumané období z celkového počtu 49 článků, daly rozlišit veškeré uvedené kategorie. Do první kategorie, kdy článek měl souvislost s pandemií COVID-19 se daly zařadit téměř veškeré články za zkoumané období v roce 2020, samozřejmě kromě inzerátů, které nebylo možné v této souvislosti analyzovat. Počet článků v souvislosti s pandemií dosáhl čísla 17.

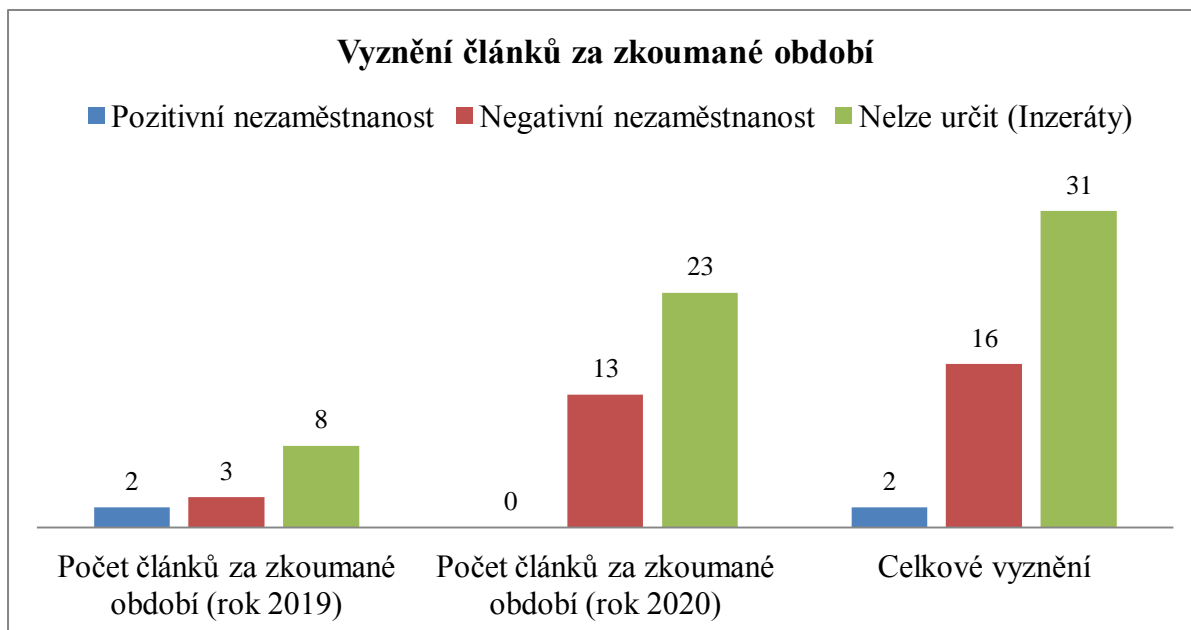
Do druhé kategorie kdy článek nemá souvislost s pandemií COVID-19, neboť je zde nezaměstnanost zapříčiněna jiným jevem, či je to právě článek z období před pandemií bylo zařazeno 5 článků.

A do poslední kategorie, kdy tuto souvislost s pandemií nebylo možné určit a do které byly zařazeny právě inzeráty (resp. nabídky pracovních míst) bylo zařazeno 27 článků resp. inzerátů.

5.6 Vyznění článků

Za zkoumané období v roce 2019 se vyskytly všechny předem stanovené kategorie vyznění článků o nezaměstnanosti: pozitivní nezaměstnanost (2 články), negativní nezaměstnanost (3 články), anebo tuhle kategorii nebylo možné určit (8 článků).

V roce 2020 bylo celkové vyznění článků o nezaměstnanosti pouze ve dvou kategoriích: negativní nezaměstnanost (13 článků) anebo tuhle kategorii nebylo možné určit (23 článků).

Graf 10: Celkové vyznění článků (Vlastní zdroj)

Přesto, že byla analyzovaná jednotka (články ve vybraném deníku) malá, tak lze ze článků, u kterých tohle vyznění bylo možné zjistit, že negativní nezaměstnanost převládá. Články (mimo inzeráty) o nezaměstnanosti, které média zvláště v době pandemie zveřejňovala, pojednávají o nezaměstnanosti jako o aktuálním problému, který bude vzrůstat a nezaměstnaných osob přibývat.

Závěr

Cílem práce bylo analyzovat proměnu mediálního obsahu v souvislosti s nezaměstnaností vybraného deníku v době před pandemií a v době pandemie. Na základě toho, byla teoretická část práce zaměřena na témata, která byla nezbytná vysvětlit před samotnou analytickou částí.

Jakmile byla všechna tato témata, pro účely práce, dostatečně popsána, tak byla pozornost zaměřena na druhou a to analytickou část, kde byl stanoven cíl a výzkumné otázky, které sloužily k naplnění cíle. Původně byly stanoveny i hypotézy, které se ale z důvodu malého vzorku ukázaly jako nepotřebné, tudíž byly vyloučeny, zvolené výzkumné otázky byly k naplnění cíle dostatečné. Následně byla vysvětlena metodologie práce. Na výzkum byla použita komparativní obsahová analýza, která byla zvolena s ohledem na cíl práce a zkoumané období „před pandemií“ a „v době pandemie“. Zkoumané období bylo od 12. března 2019 do 30. dubna 2019 (rok před pandemií) a následně stejně datované období ale v době pandemie, tedy 12. března 2020 do 30. dubna 2020 (rok v době pandemie).

Z celkového počtu 82 vydání Mladé fronty DNES a regionální přílohy Mladá fronta DNES: Olomouc, Přerov, Jeseník, Šumperk, Prostějov, bylo shromážděno celkem 49 článků, které byly v nějaké souvislosti s nezaměstnaností. Domnívám se ale, že pro to, abychom viděli výraznější souvislosti s nezaměstnaností v době pandemie, by bylo nutné vzorek a zkoumané období značně rozšířit. Nicméně pro naplnění cíle práce, byl tento zkoumaný vzorek dostačující a přesto, že byl malý, tak analýza dat ukázala, jak se mediální obsah v souvislosti s nezaměstnaností v roce 2020 oproti roku 2019 proměnil. Problematika nezaměstnanosti se totiž s příchodem epidemie COVID-19 stala aktuálnějším tématem, což lze zpozorovat již v počtu nalezených článků ve zkoumaném období v roce 2019 (13 článků) a v roce 2020 (36 článků).

Na první pohled výsledky z obsahové analýzy mediálního obsahu sice ukazují, že nezaměstnanost a počet nezaměstnaných vzrostl právě kvůli vypuknutí pandemie COVID-19, ovšem zmíněné statistiky (graf č. 2) ukazují opak. Za zkoumané období v roce 2019, byla obecná míra nezaměstnanosti následující: za březen 2, 0% a za duben 2, 1%, a v roce 2020: 2,0% za březen a 2,3% za duben. Můžeme tedy říci, že statisticky se obecná míra nezaměstnanosti za zkoumané období nijak zvlášť neproměňovala, ovšem média měla prostřednictvím agenda-setting jiný názor. Je tedy nezbytné konstatovat, že tento „nárůst“ nezaměstnanosti, který média v nastolování témat využívala, nemá se skutečností nic

společného. Je možné, že nezaměstnanost v důsledku pandemie COVID-19 spolu s vládními nařízeními, jako je uzavírání podniků aj., v budoucnu poroste, ale tento nárůst nelze prokázat s příchodem pandemie. I když by se díky médiím mohlo zdát, že je tento nárůst tak zřejmý, skutečný a nezpochybnitelný, tak je to pouze součást nastolování agendy a hra médií.

Výzkum může sloužit nejen jako názorná ukázka toho, jak důležité je ověřovat informace, které nám média předkládají, i když se mohou jevit jako reálný obraz událostí. Tak jelikož je problematika nezaměstnanosti pro sociální práci velké téma, může tento výzkum sloužit právě sociálním pracovníkům k tomu, aby věděli, jak je nezaměstnanost vnímána ze strany společnosti, jelikož lze konstatovat, že zda lidé považují nezaměstnanost za problém, záleží na tom, do jakého kontextu toto téma dává agenda setting a zda a jak s tím média pracují. Nicméně média těmito zkreslenými informacemi mohou vyvolat znepokojení o dané problematice, a tím mohou i skupiny lidí, kterých se tato problematika týká (v tomto případě nezaměstnaných) izolovat od zbytku společnosti, mohou vzniknout předsudky o těchto lidech nebo nezaměstnaní mohou být tzv. nálepkováni. Tohle všechno může mít za následek celou řadu již popsaných problémů, které pak mohou postihnout celou společnost. Je tedy důležité, aby se dostalo do povědomí lidí, jak nastolování agendy funguje a že ne všechny informace, které jsou v médiích zobrazovány, jsou pravdivé.

Seznam použité literatury

1. BUCHTOVÁ, Božena. „Psychologie nezaměstnanosti“. IN: BUCHTOVÁ, B., ŠMAJS, J., BOLELOUCKÝ, Z. *Nezaměstnanost*. Vyd. 2. Praha: Grada, 2013. Strana 49-95. ISBN 978-80-247-4282-3
2. ČUŘÍK, Jaroslav a fakulta sociálních studií. *Zpravodajské žánry v tištěných a online médiích*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7589-4
3. CHMURA, Milan. *Nezaměstnanost jako ekonomický a sociální problém – Edukační východiska z nezaměstnanosti*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2016. ISBN 978-80-7464-858-8
4. JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3
5. JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7
6. KREBS, Vojtěch, a kol. *Sociální politika*. Vyd. 4. Praha: ASPI, a. s., 2007. ISBN 978-80-7357-276-1
7. MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Vyd. 2. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. ISBN 80-901424-9-4
8. MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J. *Sociální práce v praxi. Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0
9. MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2008. ISBN: ISBN 978-80-7367-368-0
10. MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting. Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN: 978-80-7367-591-2
11. MCQUAIL, D., KABÁT, M., JIRÁK, J. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-714-0
12. MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika pro žurnalisty*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-2979-4

13. SEDLÁKOVÁ, Renáta. 2008. „Mediální konstrukce reality – reprezentace druhých“. IN: FORET, M., LAPČÍK, M., ORSÁG, P. *Média dnes. Reflexe mediality, médií a mediálních obsahů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. Strana 145-160. ISBN 978-80-244-2023-3
14. SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií. Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9
15. ŠKODOVÁ, Markéta. 2008. „Zasazení konceptu agenda-setting do uvažování o médiích“. IN: ŠKODOVÁ, M., ČERVENKA, J., NEČAS, V. a kol. *Agenda-setting: teoretické přístupy*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i., 2008. Strana 11-13. ISBN 978-80-7330-151-4. Dostupné také z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/agenda_setting_finalni_na_web.pdf
16. THOMPSON, John Brookshire. *Média a modernita*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0652-6
17. VESELÝ, Jiří, a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. Praha: Linde, 2013. ISBN 978-80-7201-915-1

Elektronické zdroje:

18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). *Nezaměstnanost, zaměstnání, ekonomická aktivita pro osoby ve věku 15 – 64 let v měsíčních údajích*. [online]. [cit. 2021-02-13]. Rok 2019 a rok 2020. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAMD006&str=v467>
19. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). *Specifické míry nezaměstnanosti* [online]. [cit. 2021-02-13]. Od roku 1993 do roku 2019. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30853&pvo=ZAM07&sp=A&c=v3%7E8__RP1994&str=v194
20. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). *Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – metodika*. [online]. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zam_vsps

21. KORONAVIRUS: MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY (MZCR). *Tiskové zprávy: 01., 02., 03., 04., 05., 06., 07., 08., 09., 10., 12. března 2020.* [online]. © 2020 Ministerstvo zdravotnictví ČR [cit. 2020-11-01]. Strana 31-28. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/tiskove-zpravy/page/31/>
22. MEDIA PROJEKT: 1. 1. 2020 - 17. 12. 2020. MEDIAN a STEM/MARK [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Zaklrocnidata2020.pdf>
23. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ (MPSV). *Evidence uchazečů o zaměstnání a podpora v nezaměstnanosti.* [online]. © Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/evidence-uchazecu-o-zamestnani-a-podpora-v-nezamestnanosti#obecne-informace>
24. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ (MPSV). *Životní a existenční minimum.* [online]. © Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum1>
25. ONEMOCNĚNÍ AKTUÁLNĚ (MZCR): PŘEHLED AKTUÁLNÍCH INFORMACÍ O NEMOCECH V ČESKÉ REPUBLICE. *COVID-19: Vysvětlení základních pojmů.* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR (MZCR), 2020. [cit. 2020-12-21]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19--vysvetleni-pojmu>
26. STÁTNI SPRÁVA. *Vyhlášení nouzového stavu co aktuálně platí.* [online]. © 2000 - 2020 European Business Enterprise, a.s. [cit. 2020-12-30]. Dostupné z: https://www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/vyhlaseni_nouzoveho_stavu_co_aktualne_plati_20032708_18742657
27. WORLD HEALTH ORGANIZATION (WHO). *Coronavirus disease* [online]. © 2021 WHO [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19>
28. WORLD HEALTH ORGANIZATION (WHO). *Situation reports: January 2020 - report: 1, 6, 10. February 2020 - report: 18, 36. March 2020 – report: 51.* [online]. © 2020 WHO [cit. 2020-10-19]. Dostupné z: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports/>

Zákony:

29. Rozhodnutí předsedy vlády České republiky č. 373/2002 Sb., ze dne 12. srpna 2002, o vyhlášení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-373>
30. Rozhodnutí vlády České republiky č. 11/2007 Sb., ze dne 24. ledna 2007, o vyhlášení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-11>
31. Rozhodnutí vlády České republiky č. 121/2006 Sb., ze dne 02. dubna 2006, o vyhlášení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-121>
32. Rozhodnutí vlády České republiky č. 140/2013 Sb., ze dne 02. června 2013, o vyhlášení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-140/zneni-20130602>
33. Usnesení vlády České republiky č. 156/2020 Sb., ze dne 09. dubna 2020 č. 396, o prodloužení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-156>
34. Usnesení vlády České republiky č. 219/2020 Sb., ze dne 30. dubna 2020 č. 485, o prodloužení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-219>
35. Usnesení vlády České republiky č. 69/2020 Sb., ze dne 12. března 2020 č. 194, o vyhlášení nouzového stavu. [online]. [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-69>
36. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, článek 5 [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110?citace=1&text=110%2F1998>
37. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, článek 6 [online]. [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110?citace=1&text=110%2F1998>

Ostatní zdroje:

38. Mladá fronta DNES

Seznam grafů

Graf 1: Nezaměstnanost v ČR od r. 1993-2019	16
Graf 2: Nezaměstnanost v letech 2019 a 2020	17
Graf 3: Vývoj počtu nakažených onemocnění COVID-19 ve světě	20
Graf 4: Počet zemřelých na onemocnění COVID-19 ve světě s příchodem pandemie.....	21
Graf 5 - Celkový počet analyzovaných jednotek	40
Graf 6: Rozdělení žánrů analyzovaných jednotek	41
Graf 7: Pozice analyzovaných jednotek celkem	42
Graf 8: Celkový prostor analyzovaných jednotek.....	43
Graf 9: Plocha článků z titulních stran.....	43
Graf 10: Celkové vyznění článků	45